

Bilag - Procesteknolog - Erhvervsakademi Aarhus

Bilag 1	Erhvervsplan Fra viden til vækst – Aarhus Kommune
Bilag 2	Behovsestimat – procesteknolog
Bilag 3	Takkeannonce – juni 2013 – oversigt praktikvirksomheder

2010 VIDEN TIL VÆKST ERHVERVSPLAN FOR ÅRHUS OG HANDLINGSPLAN 2010 OG 2011

17 30

2010
VIDEN TIL VÆKST
ERHVERVSPLAN FOR 17
ÅRHUS 30
OG HANDLINGSPLAN 2010 OG 2011

INDHOLD

1. Samarbejdsmodel og struktur	6
2. Århus i global konkurrence	8
3. Vision for Århus	10
4. Indsatsområder, retninger og initiativer	13
Menneskelige ressourcer	18
Innovation	20
Virksomheder og iværksætteri	23
Byudvikling og infrastruktur	28
Kultur og oplevelser	30
Arkitektur, design og byggeri	33
Energi, klima og miljø	34
Fødevarer	37
It, kommunikation og medier	38
Medico og sundhed	40
Oplevelsesøkonomi	44
Videnservice	47
Byprofilering	48
Åben og international	50

ÅRHUS SOM EUROPÆISK VIDENBY

AF ÅRHUS KOMMUNES ERHVERVSKONTAKTUDVALG

Globalisering og urbanisering går hånd i hånd, og de store byer er drivkraften bag fremtidens vækst: Talent, viden, innovation og iværksætteri koncentrerer sig i de større byer, der får øget betydning som regionale, nationale og internationale videnbyer og vækstdynamoer. Hvis mulighederne udnyttes!

Århus er forholdsmæssigt Danmarks hurtigst voksende vækstcenter målt på indbyggertal og jobskabelse. Indenfor de seneste 10 år har byen fået godt 15.000 flere indbyggere og knap 20.000 flere arbejdspladser, og Århusområdet træder stadigt tydeligere frem som et nationalt vækstcenter sammen med hovedstadsområdet.

Men i takt med at byernes rolle vokser, skærpes den internationale konkurrence mellem byområder, og vi skal i fremtiden tænke og satse endnu større, hvis Århus skal udnytte sit potentiale som landets hurtigst voksende vækstcenter. Derfor bakker Århus Kommunes Erhvervskontaktudvalg op om Århus Kommunes politiske ambitioner om 75.000 flere indbyggere, 50.000 flere arbejdspladser, 50.000 nye boliger og 10.000-15.000 nye studiepladser inden 2030.

Og udgangspunktet er godt. Århus har gennem et stærkt viden- og uddannelsesmiljø, med Aarhus Universitet i verdens top 100 og VIA University College som landets største professionshøjskole, for alvor markeret sig som europæisk videnby, og stadig flere nationale og internationale medarbejdere, studerende og virksomheder søger til Århus. Men de kommer ikke kun fordi Århus er en stærk videnby med et innovativt erhvervsliv. De kommer også fordi Århus er en kreativ og mangfoldig by, som kan udfordre og inspirere indbyggere og gæster både privat og i arbejdslivet.

Århus Kommune har de seneste år søsat en række ambitiøse projekter, der for alvor udfolder byens potentiale. Med De Bynære Havnearealer og Multimediehuset får Århus et nyt byrum, som vil markere Århus nationalt og internationalt. Den kommende letbane binder byen sam-

men fra De Bynære Havnearealer til de nye byområder i Skejby og Lystrup, og med helhedsplanen for Gellerup, får Århus en mangfoldig og attraktiv bydel knyttet tættere sammen med resten af byen. På den lange bane går Århus også målrettet efter at være CO₂-neutral i 2030, og som et vigtigt skridt på vejen blev Århus i 2009 udpeget til både energiby og klimakommune.

Århus kandidatur til titlen som Kulturhovedstad i 2017 understreger også, at Århus har klare visioner og store ambitioner for hele byens liv. Kulturhovedstadssatsningen er ikke alene en kultursatsning – men også en vision for byudvikling, erhvervsudvikling, turisme, innovation og infrastruktur i Århus. Satsningen er derfor i lige så høj grad udtryk for ambitionerne for Århus som europæisk videnby, og Århus som et godt sted at besøge, bo, arbejde, studere og drive virksomhed; et godt business climate forudsætter et godt people climate.

Århus har således alle muligheder for at fortsætte den rivende udvikling som Danmarks vækstcenter nummer et, og Erhvervsplanens mange initiativer skal være med til at sikre, at Århus også i fremtiden kan fastholde og styrke sin rolle i den nationale og globale konkurrence.

Vi ser i Erhvervskontaktudvalget derfor frem til et godt og målrettet erhvervs- og bypolitisk samarbejde på tværs af virksomheder, arbejdsmarkedets parter, viden- og uddannelsesinstitutioner og myndigheder.

SAMARBEJDSMODEL OG STRUKTUR

Århus Kommune præsenterede i begyndelsen af 1990'erne byens første erhvervshandlingsplan, og denne erhvervsplan er den femte i rækken. Erhvervsplanen sætter de brede rammer for den erhvervs- og bypolitiske indsats i Århus, og indsatserne skal være med til at sikre, at områdets virksomheder får de bedst mulige rammer for vækst og udvikling.

Gennem årene har Århus Kommune og Århus Kommunes Erhvervskontaktudvalg opbygget en særlig arbejdsform for udvikling og gennemførelse af erhvervs- og bypolitik. De væsentligste elementer i Århus-modellen for erhvervs- og bypolitik er:

Samarbejde og involvering: Erhvervspolitikken skal udvikles og gennemføres i et tæt og forpligtende samarbejde mellem relevante partnere fra erhvervslivet, organisationer, uddannelses- og videninstitutioner og myndigheder – både i og uden for Århus.

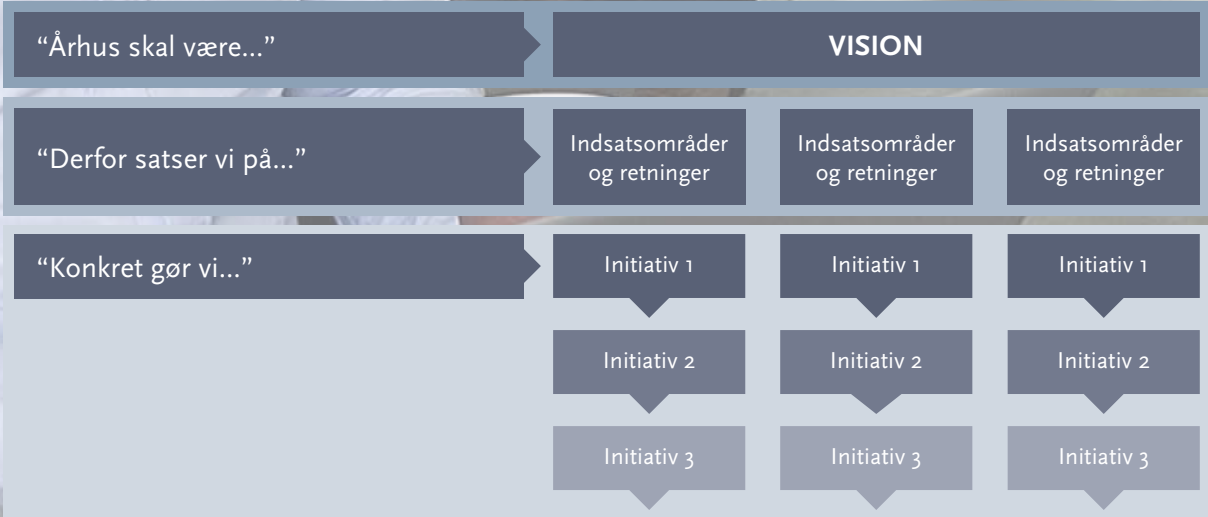
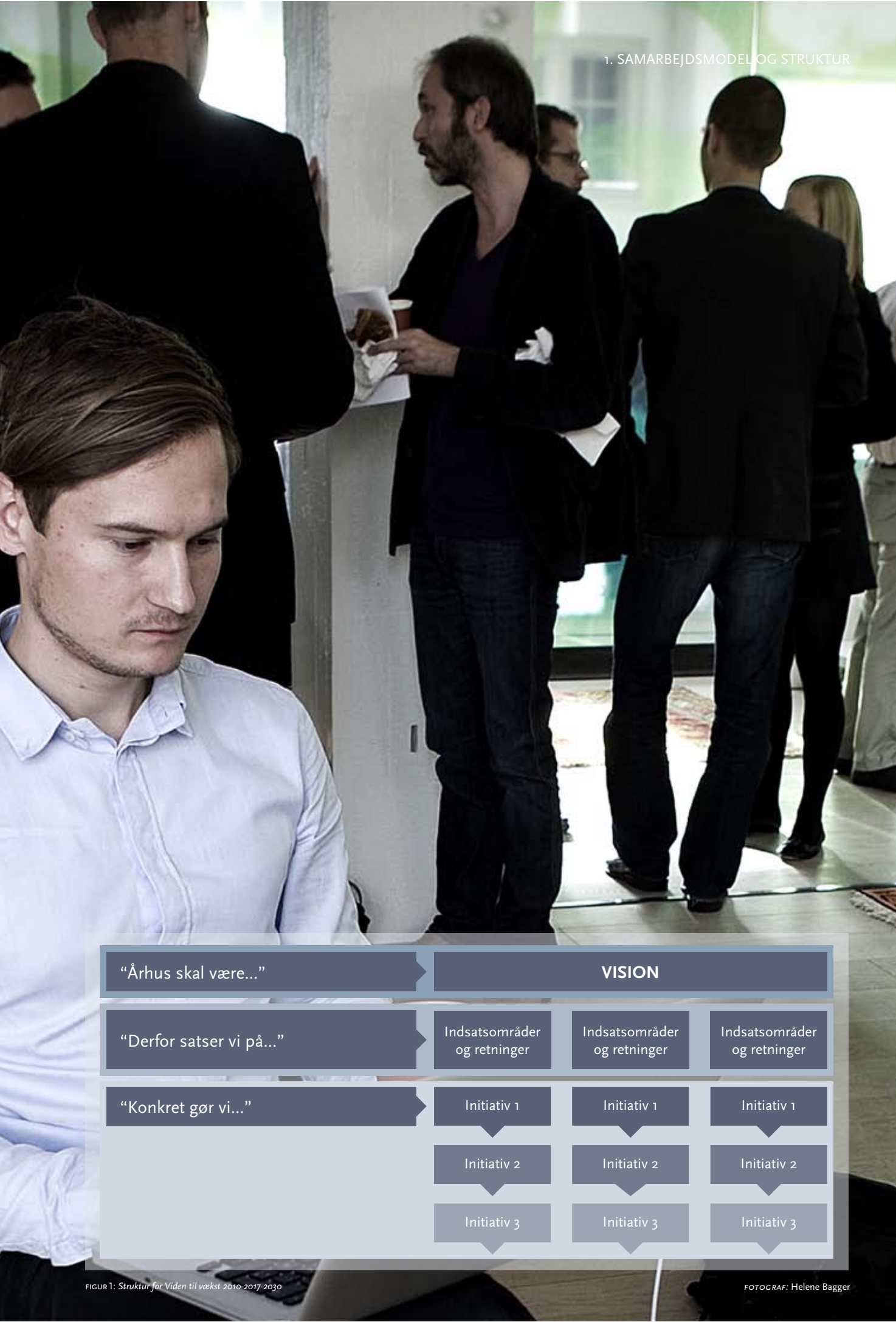
Sætte retning: Erhvervspolitikken skal være med til at sætte rammerne for den erhvervs- og bypolitiske udvikling i Århusområdet, og den skal være kendetegnet ved en udstrakt vilje til at agere på fornuftige handlemuligheder, også selvom der måske ikke ligger en samlet langsigtet løsningsmodel.

Udviklingspartner og udfører: Århus Kommunes rolle som erhvervspolitisk entreprenør er en vigtig brik i Århus-modellen. Kommunen skal – i tæt samarbejde med interessenter – være drivkraft i forhold til at modne og kvalificere ideer og omsætte dem til konkrete initiativer.

Struktur
Den nye erhvervsplan er struktureret på tre niveauer; en vision, en række indsatsområder med tilhørende retninger samt konkrete initiativer.

Der er opstillet retninger samt effektmål for hvert indsatsområde ligesom der indenfor de enkelte retninger er formuleret en række konkrete initiativer, der skal sikre målrealisering. Retninger og effektmål har et langsigtet perspektiv med 2030 som pejlemærke og med blandt andet 2017 som vigtig milepæl. Initiativerne ruller under strategien som toårige handlingsplaner, og alle initiativerne skal påbegyndes inden udgangen af 2011.

Verden forandrer sig dog løbende og uanset langsigtede strategier og handlingsplaner, skal der være plads til nye initiativer og retninger. Derfor skal den strategiske platform løbende tilpasses, så den matcher aktuelle udfordringer. ■

FIGUR 1: Struktur for Viden til vækst 2010-2017-2030

FOTOGRAF: Helene Bagger

ÅRHUS I GLOBAL KONKURRENCE

Den erhvervs- og bypolitiske indsats i Århus skal naturligvis ske i samspil med det omgivende samfund, og Århus skal på en og samme tid udnytte og indrette sig efter en række globale udviklingstendenser som den globale videnøkonomi, urbanisering, teknologiske udvikling (bio-, nano-, informations-, kommunikations- og energiteknologi), øget velstand og en ældre befolkning. Der vil i det følgende være en kort beskrivelse af de væsentligste lokale og globale udviklingstendenser, som den erhvervs- og bypolitiske indsats i Århus skal formuleres ind i.

Det går godt i Århus: Århus er Danmarks hurtigst voksende storby og vækstcenter nummer et målt på vækst i indbyggertal og jobskabelse gennem de seneste 10 år.

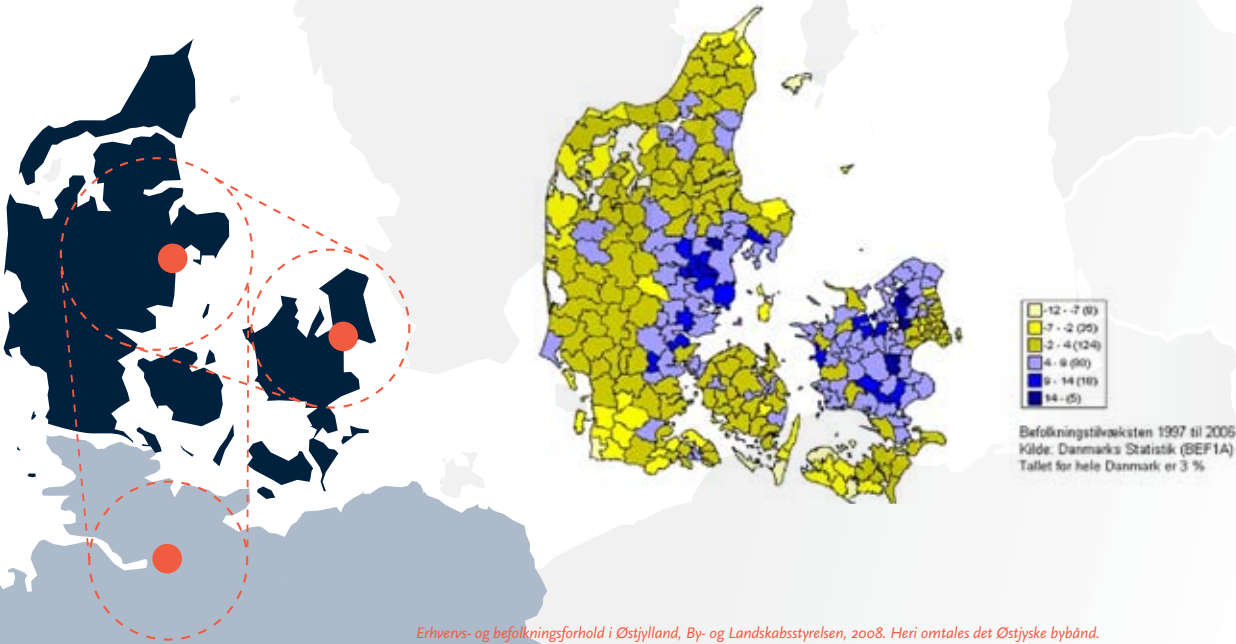
Ny erhvervsmæssig identitet: Århus har rykket sig op i den videntunge del af den globale værdikæde. Erhvervsstrukturen har ændret sig, og traditionelle erhverv indenfor landbrug og industri taber terræn mens serviceerhvervene

vinder frem og antallet af videnmedarbejdere stiger. De helt store jobskabere i den private sektor er it og videnservice, mens byens viden- og uddannelsesinstitutioner har trukket godt i den offentlige sektor.

Byer som drivkraft bag fremtidens vækst: Menneskelige ressourcer, innovation, virksomhedsudvikling, iværksætteri og andre centrale vækstskabere koncentrerer sig i stadig stigende grad i de større byer, der helt naturligt bliver centrum for virksomheder, investeringer og arbejdskraft.

Storårhus i vækst: Århus træder stadig tydeligere frem som et nationalt vækstcenter sammen med Hovedstadsområdet. Århusområdet er det eneste område udenfor Hovedstadsområdet, hvor omegnskommunerne har en vækst på niveau med storbycentret. Det er derfor et faktum, at Århusområdet og Hovedstadsområdet udgør Danmarks to vigtigste vækstcentre, ligesom Århus er kraft- og videncenter for hele Vestdanmark :

Danmark har to storbyvækstcentre - hovedstadsområdet og Århusområdet

Erhvervs- og befolkningsforhold i Østjylland, By- og Landskabsstyrelsen, 2008. Heri omtales det Østjyske bybånd.

Fremtidens vækst er ikke garanteret: Trods flotte væksttal er der store udfordringer, hvis Århus skal udnytte sit potentiale og fortsætte den positive udvikling.

Hård konkurrence om talent og viden: Århusianske virksomheder kan ikke konkurrere på pris. De skal konkurrere på viden og evnen til at skabe nye produkter og nye produktions- og forretningsmetoder. Den internationale konkurrence om talent og viden er benhård og Århus må nødvendigvis prioritere kampen om de menneskelige ressourcer højt, så virksomheder i Århusområdet sikres adgang til den nyeste viden og et tilstrækkeligt udbud af velkvalificeret arbejdskraft på alle niveauer.

Skærpet international konkurrence: I takt med at byernes rolle vokser mister nationale grænser betydning og den internationale konkurrence mellem vækstregioner og byområder skærpes. Det kræver at Århus, sammen med resten af Århusområdet, udvikler sig som metropolområde, og i fællesskab sikrer kritisk masse og styrker områdets nationale og internationale gennemslagskraft: Virksomheder, medarbejdere, turister og studerende fra ind- og udland kigger på hele områdets udbud af rammebetingelser, de tænker ikke på kommunegrænser og byskilte.

Flere konkurrenceparametre mellem byområder: I dag kæmper byer ikke længere kun om at tiltrække investeringer, virksomheder og turister. I dag kæmper de større byer om at tiltrække store internationale vækstvirksomheder, internationale og innovative medarbejdere, udenlandske studerende, globale udviklingsafdelinger, universitetscampuser, uddannelsesinstitutioner, kulturinstitutioner og offentlige institutioner. Et flertal af byer vil også gerne være vært for store sportsevents, kulturevents, forretningssevents mv. Målet er at sikre innovative byer med stor mangfoldighed, da det er i sådanne kreative byområder udvikling og vækst genereres. Det er her nutidens meget mobile virksomheder, investeringer og arbejdskraft søger hen: De byområder, der har meget, får mere.

Et bredere erhvervspolitisk perspektiv: Erhvervsfremmeindsatsen i Århus har derfor gennem de seneste år også fået et bredere perspektiv, og der er i dag en bred anerkendelse af, at gode rammebetingelser for områdets erhvervsliv forudsætter en sammenhængende erhvervs- og byudvikling. Det vil sige, at gode rammebetingelser for byens virksomheder indebærer, at byen er et attraktivt sted at besøge, bo, studere, arbejde og drive virksomhed.■

MEDIUM TERM MEASURES OF CITY SUCCESS

- > Connectivity and space to grow
- > Quality of life and place (eg. urban design)
- > Skills of labour force
- > Innovation and creativity
- > Entrepreneurship
- > Industrial structure
- > Cost base of cities
- > Transparency of business environment
- > Identity and brand building
- > Ability to implement strategic change

LONGER TERM MEASURES OF THE CITY SUCCESS

- > Power of the city identity and brand
- > Location and access to growing markets
- > Role of city in international trade
- > Power of influence of languages and regulatory/legal systems
- > Depth of artistic, architectural and cultural endowment
- > City leadership and regional co-ordination
- > Success in adjusting to shocks and luck in being on the right side of conflicts
- > Investment in the city from all sources (including higher tiers of government and PPPs)
- > Sustainability in term of climate and environmental sensitivity
- > Openness to international populations

KILDE: City Success: What do the global indices tell us?, ULI 2008, Greg Clark

VISION FOR ÅRHUS

Århus Byråd vedtog i 2003 en overordnet vision for Århus udvikling, og visionen er fælles overliggende for alle strategiske satsninger i Århus Kommune:

Århus - en by i bevægelse
Århus - en god by for alle

Med Planstrategien 2008 vedtog Århus Byråd som konkrete pejlemærker, at Århus kommune inden 2030 skal vokse med:

75.000 indbyggere, 50.000 arbejdspladser, 50.000 boliger og 10-15.000 studerende. Det er et ambitiøst mål, som kan betyde 25 procent flere besøgende i byens turistattraktioner, butikker og så videre. Målet er at geare Århus til at tage imod fremtidens vækst, og vækstambitionerne er væsentlige pejlemærker for den erhvervs- og bypolitiske indsats.

Den generelle vision for Århus suppleres i erhvervsplanen med en overordnet vision for den erhvervs- og bypolitiske indsats:

Århus som et nationalt vækstcenter
med international gennemslagskraft

Århus som en førende viden- og
uddannelsesby og Storårrhus som
et af Nordeuropas mest attraktive
arbejdsmarkeder med et tilstrække-
ligt udbud af velkvalificeret
arbejdskraft

Århus som en økonomisk og klima-
mæssig bæredygtig by

Århus som byen hvor vækst og ud-
vikling skabes i tætte og forpligtende
samarbejder

I 2014 ÅBNER DØRENE TIL BYENS NYE MULTIMEDIEHUS

Huset bliver et helt nyt og fremtidsikret bibliotek med fri og lige adgang til viden og kultur.

RENDERING: Schmidt, Hammer & Lassen

INDSATSOMRÅDER, RETNINGER OG INITIATIVER

Trods den gennemgribende omstilling er erhvervsstrukturen i Århus stadig alsidig, og området har en bred vifte af styrkepositioner. Den brede erhvervsstruktur er gentagne gange blevet udpeget som en af årsagerne til at byen, trods skiftende konjunkturer, har formået at bevare positionen som et førende vækstcenter.

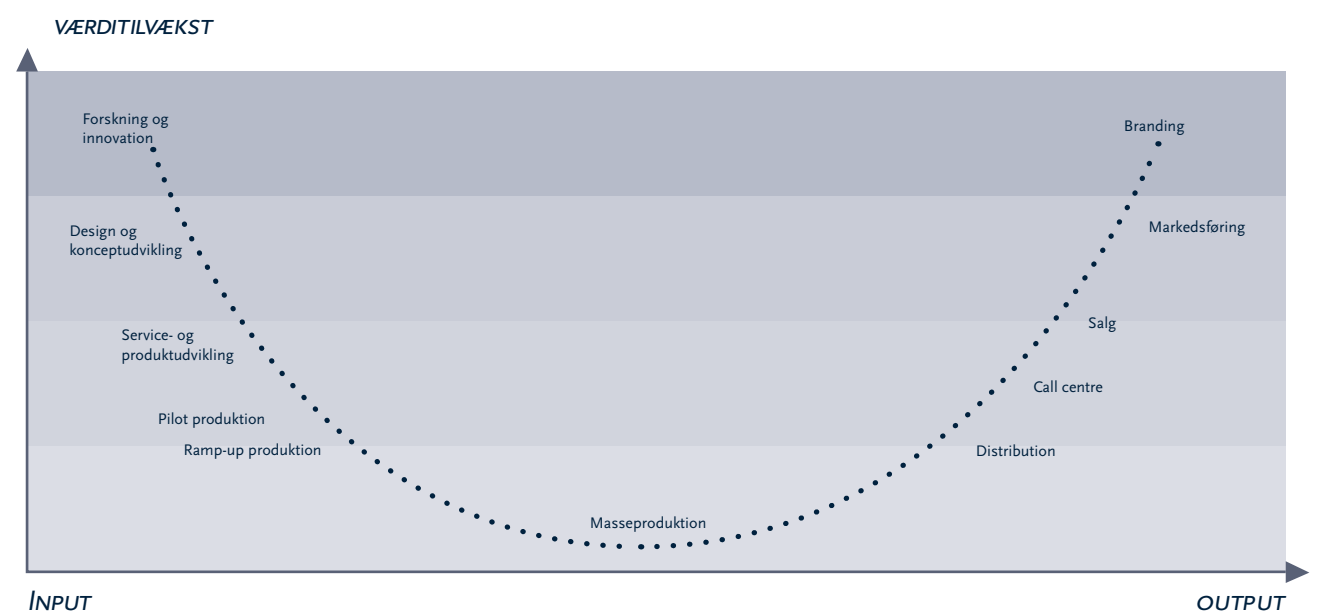
Virksomhedernes krav til områdets rammevilkår ændrer sig i takt med, at den globale videnøkonomi skaber nye muligheder og udfordringer. Den erhvervs- og bypolitiske indsats skal derfor være foranderlig og være med til at skabe de bedst mulige rammer for alle områdets private og offentlige virksomheder, institutioner og organisationer på tværs af brancher og uddannelsesniveauer, så Århus også i fremtiden har en stærk og alsidig erhvervsstruktur.

Globaliseringen betyder, at udviklingen i den vestlige verden

i endnu højere grad end tidligere drives af mennesker i videnintensive erhverv. Den øgede konkurrence tvinger virksomhederne til at specialisere sig mere end tidligere i forhold til bestemte dele af den globale værdikæde (se figur 2).

For danske virksomheder er værditilvæksten pr. medarbejder højest i den mere videntunge del af den globale værdikæde: forskning og innovation samt design og konceptudvikling på input-siden og branding og markedsføring på output-siden. Det er også her århusianske virksomheder skal positionere sig endnu mere i fremtiden, hvis området skal have sin del af det globale markeds potentiale.

Den erhvervs- og bypolitiske vision for Århus skal derfor realiseres gennem en målrettet indsats med særlig fokus på det videntunge i Århus væsentligste vækstskabere og klynger (se figur 3 side 14).►

FIGUR 2: Værditilvækst i den globale værdikæde — KILDE: Dansk Erhverv på baggrund af Økonomi- og erhvervsministeriet, 2008

INDSATSOMRÅDER, RETNINGER OG INITIATIVER

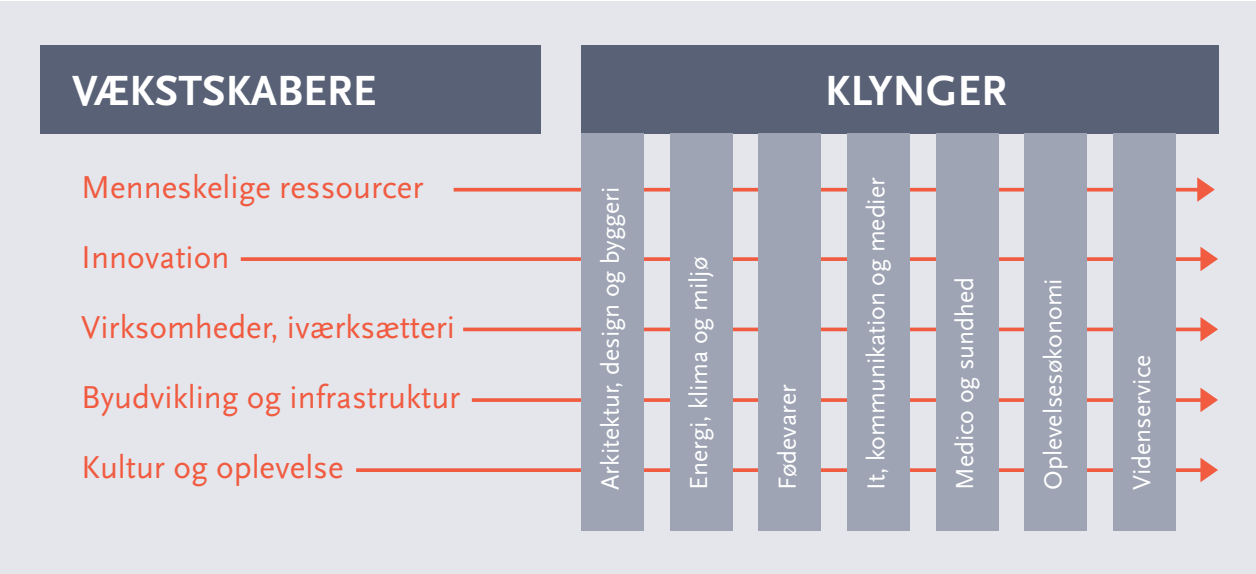
Vækstskaberne udgør de generelle erhvervsmæssige rammebetingelser og afspejler det brede erhvervspolitiske perspektiv. Menneskelige ressourcer, innovation, iværksætteri samt byudvikling og infrastruktur udgør de traditionelle OECD-vækstskabere. Dertil kommer vækstskaberen kultur og oplevelse som i særlig grad skal være med til at gøre Århus til en spændende og mangfoldig by. Klyngerne har et mere specifikt branchefokus og dækker Århus nuværende og potentielle styrkepositioner. Uddannelses- og forskningsvirksomhed spiller en stor rolle i den århusianske erhvervsstruktur. Klyngen er ikke et særskilt indsatsområde i erhvervsplanen, men er i stedet indarbejdet i indsatsområdet menneskelige ressourcer. Ligeledes er transporterhvervet indarbejdet i indsatsområdet byudvikling og infrastruktur.

Vækstskabere og klynger kan ikke ansues uafhængigt af hinanden. Fødevarer er også it og sundhed, menneskelige ressourcer er også innovation og samtlige indsatsområder

indeholder elementer af vidensservice. Evnen til at samarbejde og binde indsatsområderne sammen på tværs er helt afgørende for Århus globale konkurrenceevne. Fremtidens vækst gemmer sig i højere grad i synergien mellem indsatsområderne frem for indenfor de enkelte områder.

Århus har blandt andet med IT-byen Katrinebjerg udviklet en særlig innovationsopskrift drevet af synergi på tværs af indsatsområder og tæt samarbejde mellem erhvervsliv, viden- og uddannelsesinstitutioner og myndigheder. Den opskrift skal styrkes og videreudvikles i og mellem flere af Århus klynger. For eksempel kan visionen om Århus som CO2-neutral by i 2030 bedst realiseres gennem et tæt og udviklende samarbejde mellem aktørerne i arkitektur, design og byggeri klyngen sammen med aktører indenfor blandt andet it samt miljø, energi og klima.

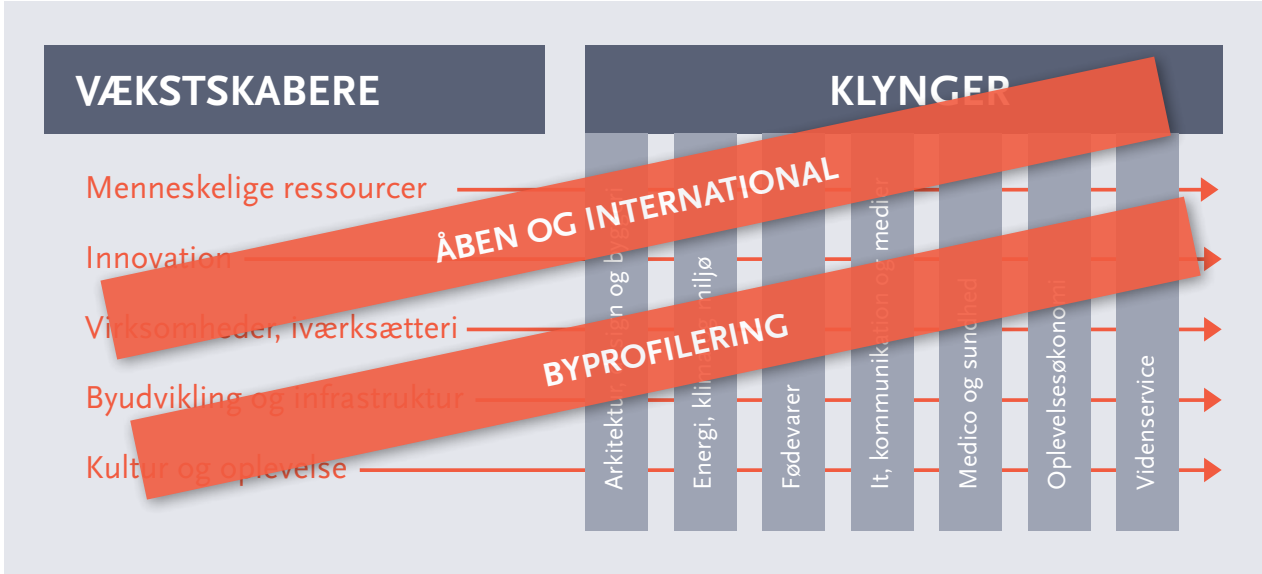
FIGUR 3: Indsatsområder fordelt på vækstskabere og klynger

Århus skal i hård global konkurrence fastholde og styrke sin position som et nationalt vækstcenter med international gennemslagskraft. Det kræver, at Århus Kommune og det århusianske bysamfund tænker, prioriterer og agerer mere åbent og mere internationalt. Åben overfor ny viden, nye ideer og nye løsninger kombineret med internationalt udsyn og engagement. Samtidig skal kendskabsgraden til Århus styrkes nationalt og internationalt.

Derfor er åben og international samt byprofilering tværgående indsatser, og alle initiativer i erhvervsplanen vil blive udviklet og implementeret, så de i videst muligt omfang bidrager til, at det århusianske bysamfund og Århus Kommune bliver mere åben, mere international og mere kendt. ■

FIGUR 4: Tværgående indsatsområder

SÅDAN ER DE ENKELTE INDSATSOMRÅDER STRUKTURERET

Hvert indsatsområde begynder med en kort indledning ¹, hvor det beskrives hvorfor indsatsområdet er væsentligt og relevant. Argumenterne har naturligvis en rød tråd til Århus i den globale konkurrencesituation (kapitel 2) og visionerne for Århus (kapitel 3).

Derefter kommer der en boks med retning 1 ² (retning for indsatsområdet) samt effektmål (hvilke overordnede mål skal realiseres). Retninger og overordnede effektmål har et langsigtet perspektiv med 2030 som pejlemærke og blandt

andet 2017 som vigtig milepæl. Efter boksen med retninger og effektmål kommer der en status ³ – hvordan ser det ud i dag, hvad er de største udfordringer/muligheder? Efter status kommer der bokse ⁴, hvor de initiativer som skal påbegyndes i løbet af 2010 og 2011 præsenteres. Når de enkelte initiativer igangsættes vil der blive formuleret konkrete effektmål for hvert initiativ. Inden for nogle områder kommer der en retning 2 ⁵ efterfulgt af status og initiativer helt som ved retning 1. ■

MENNESKELIGE RESSOURCER

> **Derfor**

Kompetencer giver konkurrencekraft. Væksten i Århus og resten af den vestlige verden sker i stadig stigende grad i den videntunge del af værdikæden, og virksomhedernes adgang til viden gennem et tilstrækkeligt udbud af velkvalificeret arbejdskraft er en afgørende rammebetingelse. Århus position som viden- og uddannelsesby har derfor helt naturligt høj prioritet i den erhvervs- og bypolitiske indsats.

Men byens viden- og uddannelsesmiljøer kan ikke alene levere den arbejdskraft, som virksomhederne efterspørger – hverken med hensyn til volume eller diversitet. Øget global efterspørgsel efter velkvalificeret arbejdskraft kombineret med mindre årgange på arbejdsmarkedet øger konkurrencen om arbejdskraft, og Århus vil på flere områder og niveauer komme til at mangle arbejdskraft. Det gælder ikke mindst på velfærdsområdet, hvor der de kommende år vil være markant mangel på en række faggrupper. Derfor skal indsatsen i forhold til menneskelige ressourcer også være med til at skabe de bedst mulige rammer for at tiltrække, fastholde og udvikle medarbejdere på tværs af uddannelsesniveau og fag.

> **Retning 1**

Århus skal være en af Nordeuropas mest attraktive videns- og uddannelsesbyer og en anerkendt leverandør af velkvalificeret arbejdskraft på alle niveauer.

Effekt mål

- Øget søgning og flere studerende til områdets uddannelsesinstitutioner
- Viden- og uddannelsesinstitutionerne skal være mere kendt i ind- og udland

> **Fremadrettet status**

Udgangspunktet er godt. Århus huser godt 40.000 studerende spredt på mere end 130 uddannelser, med Aarhus Universitet i verdens top og VIA University College har som Danmarks største professionshøjskole landets mest søgte uddannelser til velfærdsområder som folkeskolelærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver.

Men den globale konkurrence om at udvikle og tiltrække talenter er benhård, og for at Århus kan fastholde og styrke sin position som en førende viden- og uddannelsesby, kræver det en målrettet indsats fra folkeskolen til og med lange videregående uddannelser samt efter- og videreuddannelse. En stærk videnbase i Danmark kan ikke alene bero på

tiltrækning af udenlandske og indenlandske studerende og undervisere. En stærk videnbase skal lokalt være forankret i en fagligt stærk uddannelsessektor helt fra folkeskoleniveau.

Århus Kommune vedtog i 2008 en ny uddannelsesstrategi med 12 indsatsområder, og strategien udgør i dag den overordnede ramme for Århus Kommunes erhvervs- og bypolitiske indsats i forhold til at styrke og udvikle Århus som viden- og uddannelsesby. Implementering og opdatering af strategien er dermed omdrejningspunkt i forhold til at realisere målsætningen om at gøre Århus til en af Nordeuropas mest attraktive viden- og uddannelsesbyer og en anerkendt leverandør af velkvalificeret arbejdskraft.

Århus som viden- og uddannelsesby er også et meget vigtigt element i Århus identitet og brand, og Århus position som viden- og uddannelsesby skal gennemsyre alle indsatser på tværs af vækstskabere og klynger.

> **Initiativ 1**

Implementering og opdatering af Århus Kommunes uddannelsesstrategi. Det omfatter blandt andet det videre arbejde med Campus Aarhus, tiltrækning og fastholdelse af internationale studerende og forskere, etablering af nye uddannelser, bedre karriereveje for kortuddannede mv.

For yderligere information om igangværende og kommende initiativer henvises til Uddannelsesstrategi for Århus Kommune 2008-2010

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med byens uddannelsesinstitutioner og andre relevante partnere

> **Initiativ 2**

I 2013 skal 95 procent af en ungdomsårgang i Århus gennemføre en ungdomsuddannelse. Århus Kommunes Erhvervskontaktudvalg nedsatte primo 2009 en arbejdsgruppe med repræsentanter fra erhvervsorganisationer, uddannelsesinstitutioner og myndigheder. Arbejdsgruppen skal komme med anbefalinger til hvordan målsætningen realiseres med henblik på iværksættelse af konkrete initiativer.

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med erhvervsorganisationer, uddannelsesinstitutioner og andre relevante partnere.

> **Retning 2**

Storårrhus skal være et af Nordeuropas mest attraktive arbejdsmarkeder.

Effekt mål

- Højtuddannedes andel af beskæftigede skal vokse (korte, mellemlange og lange videregående uddannelser)
- Vækst i andel af international arbejdskraft
- Fastholdelse af flere af de bedste nyuddannede

> **Fremadrettet status**

Med godt en million indbyggere indenfor en times kørsel fra Århus har Storårrhus næst efter Hovedstadsområdet Danmarks største udbud af arbejdskraft. Samtidig har Århus Kommune landets næsthøjeste andel af højtuddannede. Århus er rent faktisk det eneste område udenfor København, som har en overrepræsentation af højtuddannede; Århus har 6 procent af Danmarks voksenbefolkning, og knap 10 procent af samtlige højtuddannede. København og Frederiksberg Kommuner har tilsammen 12 procent af befolkningen og 25 procent af alle højtuddannede.

Tallene for andelen af højtuddannede understreger imidlertid også, at Århus har en udfordring i forhold til fortsat at tiltrække og fastholde talent. Århus andel af Danmarks højtuddannede har siden begyndelsen af 1990'erne ligget permanent på knap 10 procent, mens København og Frederiksberg Kommuner i samme periode har øget deres andel af højtuddannede fra 20 til 25 procent. Kigger man på andelen af unge højtuddannede mellem 30 og 34 år er andelen i Århus faldet fra 13 procent i 1992 til 10 procent i 2007. I København og Frederiksberg Kommuner er tallet steget fra 27 til 39 procent.

Der skal derfor gøres en særlig indsats for at fastholde de nyuddannede fra områdets mange uddannelsesinstitutioner samt tiltrække, fastholde og udvikle kandidater fra andre områder i ind- og udland. Det gælder ikke mindst højtuddannede, som er afgørende for fastholdelse og tiltrækning af videntunge virksomheder og udviklingsafdelinger. I 2008 etablerede Århus Kommune i samarbejde med erhvervsorganisationen International Community med henblik på at gøre Århus til en endnu mere attraktiv by for udenlandske medarbejdere. Der arbejdes også med internationalisering af Borgerservice, en indsats rettet mod medfølgende familie i form af international børnehave, skole og gymnasium samt jobmuligheder for ægtefæller og boligforhold.

> **Initiativ 1**

Rammer for internationale medarbejdere skal styrkes og udvikles gennem videreudvikling af International Community samt fokus på international børnehave, skole og gymnasium. Endvidere skal der arbejdes for at sikre udenlandske medarbejdere gode boligforhold.

Ansvarlige

International Community i samarbejde med erhvervsorganisationer, virksomheder, uddannelsesinstitutioner og kommuner i Storårrhus

> **Initiativ 2**

Fastholdelse af talent. Der skal nedsættes en taskforce med henblik på at vurdere, hvordan Århus kan fastholde flere nyuddannede fra områdets uddannelsesinstitutioner – herunder også en vurdering af hvorvidt der bør fokuseres særligt på bestemte faggrupper, for eksempel fastholdelse af seniorer.

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med uddannelsesinstitutioner, erhvervsorganisationer og virksomheder.

INNOVATION

> **Derfor**

Evnen til at udvikle, sprede og omsætte ny viden til nye produkter og nye produktions- og forretningsmetoder er i dag en afgørende forudsætning for at områdets virksomheder kan bevare og styrke deres globale konkurrencekraft. Rammebetingelser, der understøtter virksomhedernes evne til forandre, forny og udvikle sig, har derfor høj prioritet i den erhvervs- og bypolitiske indsats. Det gælder ikke mindst styrkelse af triple-helix tankegangen, det vil sige samarbejdet mellem erhvervslivet, myndigheder og byens viden- og uddannelsesinstituti-oner.

> **Retning 1**

Århus skal – med Danmark som et af verdens førende vidensamfund - være en endnu mere attraktiv forskning- og udviklingsby

Effektmål

- Flere udviklingsafdelinger og videnvirksomheder
- Flere triple-helix projekter
- Flere regionale, nationale og internationale midler og investeringer til forskning og udvikling

> **Fremadrettet status**

Århus stærke position som viden- og uddannelsesby giver Århus har et godt udgangspunkt. Der er allerede i dag på udvalgte områder et tæt samarbejde mellem virksomheder, myndigheder og viden- og uddannelsesinstitutioner. Det mest kendte eksempel er IT-byen Katrinebjerg, hvor virksomheder, uddannelses- og forskningsinstitutioner og myndigheder i fællesskab har skabt et internationalt kendt og anerkendt viden- og innovationsmiljø indenfor IT-området. Samarbejdet mellem forsknings- og uddannelsesinstitutioner, virksomheder og myndigheder skal udvikles og styrkes endnu mere i og på tværs af styrkepositioner.

Der er allerede gang i mange initiativer i Århus. Stærkt inspireret af og i samspil med IT-byen Katrinebjerg er flere viden- og udviklingsmiljøer godt på vej indenfor styrkepositionerne sundhed og medico (Skejby), energi, klima og miljø (Navitas Park), fødevarer (Agro Food Park) samt sport og oplevelser (Sportsbyen Marselis). Erhvervsplanens initiativer

skal være med til at videreudvikle og profilere de enkelte udviklingsmiljøer samt styrke samarbejdet i og mellem miljøerne og byens øvrige styrkepositioner som for eksempel arkitektur, energi og videnservice.

Det er blandt andet vigtigt, at der arbejdes videre med at styrke og udvikle en infrastruktur, der i bred forstand kan knytte viden og forskning sammen med det kommercielle marked. Den fysiske infrastruktur omkring udviklingsmiljøerne vil samtidig blive understøttet af den kommende letbane, som kommer til at køre langs Nørrebrogade og Randersvej, og dermed blandt andet binder Navitas Park, Aarhus Universitet, IT-byen Katrinebjerg, Skejby Sygehus og Agro Food Park langt bedre sammen.

> **Initiativ 1**

Etablering, videreudvikling og profilering af videns- og innovationsmiljøerne i Århus.

For yderligere information henvises til klyngerne

Energi, klima og miljø, Fødevarer, Medico og Sundhed samt IT, kommunikation og medier.

> **Initiativ 2**

Tiltrækning af private og statslige forsknings- og udviklingsafdelinger gennem pro-aktiv og systematisk interessevaretagelse

Ansvarlige

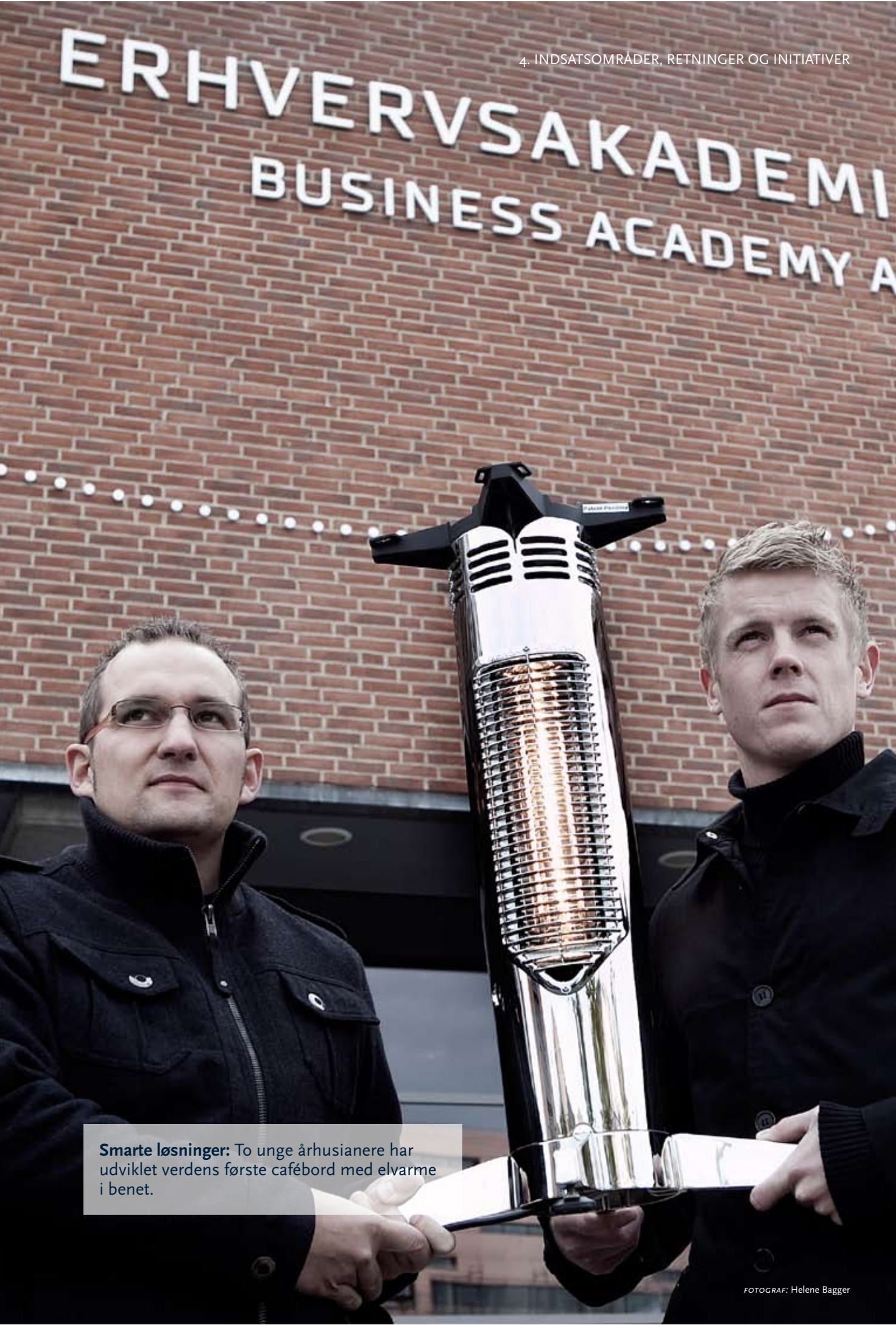
Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere

> **Initiativ 3**

Etablering af taksforce, der skal ide- og produktudvikle i forhold til fremtidens udviklingsmiljøer, forskerparker og kontorfællesskaber mv.

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere

Smarte løsninger: To unge århusianere har udviklet verdens første cafébord med elvarme i benet.

INNOVATION

>

Retning 2
Århus Kommune skal som foregangskommune være en attraktiv kunde og samarbejds-partner i offentlig-privat innovation (OPI) i form af udviklings-, demonstrations- og im-plementeringsprojekter

Effekt mål

- Flere udviklings-, demonstrations- og implementerings projekter i Århus Kommune

>

Fremadrettet status
Århus Kommune er Region Midtjyllands største virksomhed med godt 30.000 ansatte og en omsætning på mere end 20 milliarder kroner. Dermed spiller Århus Kommune helt naturligt en central rolle for erhvervsudvikling i Århus både som serviceleverandør, kunde og samarbejdspartner. Kombineret med områdets stærke videns- og uddannels-esmiljø giver det Århus Kommune en særlig mulighed og forpligtelse til at gå forrest i bestræbelserne på at udvikle og forbruge innovative produkter og forretningsmetoder. Ud-viklingen af Århus Kommunes serviceydelser bliver dermed et vigtig erhvervsfremmeprojekt samtidig med at kvaliteten i den offentlige service kan højnes.

Samtidig står Århus Kommune overfor en række udfordring-er i forhold til at levere fremtidens serviceydelser. Det gælder ikke mindst på velfærdsområdet. Prognoserne viser entydigt, at Århus Kommune og resten af Region Midtjyl-land i løbet af de næste 10 år får svært ved at rekruttere de nødvendige medarbejdere til blandt andet sygehuse, pleje-hjem, daginstitutioner og skoler. Innovative produkter og forretningsmetoder er et af flere svar på udfordringen. Det gælder ikke mindst plejeområdet, hvor intelligente plejebo-liger og andre teknologiske løsninger kan højne kvaliteten i den offentlige service og samtidig aflaste plejepersonalet.

>

Initiativ 1
Århus Kommune skal som kunde og samarbejdspartner medvirke til at udvikle og implementere nye løsninger og teknologier i forhold til blandt andet:

Velfærds- og sundhedsteknologi
Etablering af fælles udviklingsenhed i Århus Kommune. Derudover vil der løbende blive taget stilling til relevante projekter.

Fremtidens læringsmiljøer
Byudvikling og arkitektur skal tænkes sammen, og Århus Kommune vil sammen med aktører fra arkitektur, design og byggeriklyngen nytænke indretning af skoler og institutioner under arbejdstitlen Rum til Leg og Læring.

Fremtidens bæredygtige og CO2 neutrale bysamfund
Udmøntning af Århus Kommunes miljøhandlingsplan 2008-2011 og klimaplanen 2008-2009 (den første i en lang række af klimaplaner frem mod 2030). Derudover vil der løbende blive taget stilling til relevante projekter – se desuden indsatsområ-derne energi, klima og miljø samt arkitektur, design og byggeri.

Ansvarlig
Århus Kommune i samarbejde med relevante videninstitu-tioner og virksomheder

VIRKSOMHEDER OG IVÆRKSÆTTERI

>

Derfor
I de seneste 10 år er der kommet over 20.000 flere arbejds-pladser i Århus og Århus Byråd har en vision om, at der skal komme 50.000 flere arbejdspladser inden 2030. Det er et ambitiøst mål, som kræver en særlig indsats hele vejen rundt i forhold til etablering, vækst, fastholdelse og tiltrækn-ing af private og offentlige virksomheder, investeringer og arbejdspladser.

Storårrhus er i dag Danmarks hurtigst voksende vækstcenter. Men konkurrencen om at fastholde, tiltrække og udvikle virksomheder og arbejdspladser skærpes. Den globale økonomi betyder at varer, tjenesteydelser, virksomheder, investeringer og arbejdskraft bliver stadig mere mobile, og afstande og landegrænser mister betydning. Samtidig arbej-der mange lande og byregioner i dag proaktivt med investe-rings- og lokaliseringsstrategi. Den skærpede konkurrence stiller endnu større krav til Århus erhvervs- og bypolitiske indsats i forhold til at sikre de bedst mulige rammer for at etablere, tiltrække og fastholde virksomheder, investeringer og arbejdspladser.

>

Retning 1
Det skal være nemt og attraktivt at være iværksætter i Århus.

Effekt mål

- Større andel af iværksættere skal være vækstiværksættere
- Øget tilfredshed blandt iværksættere med den basale og specialiserede erhvervsservice

>

Fremadrettet status
Århus har sammenlignet med landets øvrige vækstcentre relativt mange iværksættere og en god overlevelsrate på 57 procent efter 5 års levetid. Tal for jobskabelsen viser samtidig, at der blandt iværksætterne er godt 8 procent vækstiværksæt-tere (årlig omsætning over 5. mio. kr. og omsætningsvækst over 100 pct.), og de 8 procent vækstiværksættere står for knap 60 procent af job-skabelsen i de nye virksomheder. Tallene dækker iværksættere, der etablerede sig i 2002, og overlevelsrate og jobskabelsen er målt i 2007.

Iværksætter- og virksomhedsudviklingsservice i Århus blev oprindeligt drevet af det tidligere Århus Amt i kraft af deres engagement i centret for iværksætteri Start & Vækst og fra 2007 gennem Væksthus Midtjylland, der er skabt af kommu-nerne i Region Midtjylland og Region Midtjylland selv. Som noget nyt vil Århus Kommune som del af erhvervsplanen sætte øget fokus på iværksætteri og udarbejde en iværk-sætterstrategi med særlig fokus på vækst-iværksættere og virksomheder med vækstpotentiale. Iværksætterstrategien vil også forholde sig til tiltag på kapitalfremskaffelsesområdet.

>

Initiativer 1
Udvikle iværksætterstrategi som dækker alle iværksættere med særlig fokus på vækst-iværksættere og virksomheder med vækstpotentiale

Ansvarlige
Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere

FOTOGRAF: Helene Bagger

VIRKSOMHEDER OG IVÆRKSÆTTERI

>

Retning 2

Det skal være nemt og attraktivt at placere virksomheder, investeringer og arbejdspladser i Århus

Effekt mål

- Tiltrække og fastholde flere internationale og nationale virksomheder, arbejdspladser og investeringer
- Øget tilfredshed blandt områdets virksomheder med er hvervsbyen Århus og Århus Kommune som sagsbehandler og samarbejdspartner

>

Fremadrettet status

Århus Byråd afsatte i 2005 to millioner kroner til et pilot-projekt for virksomhedspleje med fokus på fastholdelse af internationalt orienterede virksomheder og arbejdspladser. Med pilotprojektet Business Aarhus har danske og uden-landske virksomheder fået én indgang til Århus Kommune og Århusområdet. Pilotprojektet har understreget behovet for og potentiale ved salgs-, service- og marketing-akti-viteter, som har til formål at fastholde og udvikle invester-inger og arbejdspladser i Århus. Som del af erhvervsplanen skal Business Aarhus initiativet videreudvikles, og der skal udvikles en næste generation af virksomheds- og inve-storpleje.

Århus som en erhvervsvenlig by og Århus Kommune som erhvervsvenlig myndighed er helt naturligt en væsentlig faktor i forhold til at fastholde og tiltrække virksomheder, arbejdspladser og investeringer. Der har ikke været gen-nemført egentlige analyser af Århus som erhvervsvenlig by og Århus Kommune som erhvervsvenlig myndighed, men i 2009 etablerede Århus Kommune et erhvervspanel. Målet med erhvervspanelet er blandt andet at få et redskab til kontinuerligt at måle Århus som erhvervsvenlig by og kom-mune – både hvilke emner der er vigtige for virksomhederne samt hvordan Århus klarer sig på de enkelte emner.

>

Initiativ 1

Kortlægning af Århus by og Århus Kommunes position og image som serviceminded og erhvervsvenlig by og myn-dighed, herunder udvælgelse af konkrete områder med særligt forbedringspotentiale med henblik på iværksættelse af konkrete initiativer.

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere

>

Initiativ 2

Udvikle og implementere 2. generation af virksomheds- og investorpleje i regi af Business Aarhus

Ansvarlige:

Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere

ÅRHUS SOM ET NATIONALT VÆKSTCENTER MED INTERNATIONAL GENNEMSLAGSKRAFT

BYUDVIKLING OG INFRASTRUKTUR

> **Derfor**

Mobilitet er en afgørende rammebetingelse i et globalt samfund. Adgang til markeder og udveksling af viden, varer og tjenesteydelser forudsætter en velfungerende infrastruktur. En velfungerende infrastruktur er derfor afgørende for virksomhedernes konkurrenceevne og dermed fremtidig vækst og udvikling.

Som det fremgår af Århus Kommunes forslag til kommuneplan 2009 og Planstrategi 2008 er det ligeledes væsentligt, at der konstant er fokus på at sikre de nødvendige arealer til fremtidens byudvikling, hvis Århus skal opretholde og videreudvikle sin rolle som Vestdanmarks hovedcenter, og som et attraktivt og foretrukket sted at bo, besøge, studere og arbejde. Århus skal også være kendt som et område, hvor mangfoldighed i befolknings sammensætningen opleves som en styrke i forhold til vækst og udvikling.

> **Retning 1**

Århus skal være let tilgængelig fra og til opland, indland og udland.

Effektmål

- **Staten vedtager handlingsplaner for de infrastrukturprojekter, som prioriteres i Århus-området**
- **Staten iværksætter forundersøgelse af Kattegatforbindelse**

> **Fremadrettet status**

I oktober 2008 foretog Århus Byråd en prioritering i relation til hvilke infrastrukturprojekter, man ønsker gennemført på kort og lidt længere sigt. Prioriteringen blev bakket op af bysamfundet Århus. Baggrunden for prioriteringen er et markant ønske om at gøre det klart for Regering og Folketing, at der er en række infrastrukturprojekter i og omkring Århus, som Staten skal engagere sig i, hvis Århusområdet skal have en infrastruktur, der matcher de krav, som stilles til en moderne storby. En storby med ambitioner om at opretholde og videreudvikle sin rolle som Vestdanmarks hovedby, og sin rolle som katalysator for vækst i hele Jylland og resten af Danmark. En lang række undersøgelser peger på, at det i stadig stigende grad er de større byer, som er

drivkraften for vækst og udvikling. Der er derfor generelt behov for en bedre opkobling til blandt andet København og Hamborg.

Med hensyn til opkobling til København er en hel central og højt prioriteret indsats at arbejde målrettet for en fast forbindelse over Kattegat, da den på afgørende vis vil ændre Danmarks kortet til fordel for Østdanmark og København samt Vestdanmark/Århus. På det korte og mellemlange sigt inden realiseringen af Kattegatforbindelsen, skal der arbejdes på at styrke infrastrukturen mellem København og Århus, herunder bedre flyforbindelse.

Som supplement hertil er der en række infrastrukturprojekter som allerede er besluttet, og de skal ligeledes søges gennemført hurtigst muligt. Det gælder eksempelvis etablering af tunnel under Marselis Boulevard med henblik på at sikre, at adgangsforholdene til Århus Havn matcher de krav, der i dag stilles til en havn i international klasse. Målet er fortsat at understøtte udvikling af Århus styrkeposition som internationalt transportknudepunkt, herunder blandt andet Århus Havn og det nye logistikcenter i Årslev.

> **Initiativ 1**

Opfølgning på alle de initiativer, der er anført i Regeringens investeringsplan fra 2009 samt de projekter, der allerede er besluttet og under planlægning/udførelse. Det gælder blandt andet:

- Etablering af sammenhængende letbanesystem i Århusområdet
- Etablering af hurtige togforbindelser fra København og Hamborg mod Århus – herunder elektrificering
- Etablering af fast forbindelse over Kattegat
- Etablering af tunnel under Marselis Boulevard
- Etablering af sammenhængende motorvej mellem Århus og Herning
- Etablering af Søften-Skødstrup motorvejen

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere

> **Retning 3**

Århus skal udvikle sin ledende rolle som vækstcenter i det regionale landskab.

Effektmål:

- **Storårrhus skal som metropolområde have styrket sin gennemslagskraft nationalt og internationalt.**

> **Fremadrettet status**

I takt med at Århus vokser og den internationale konkurrence mellem vækstområder skærpes, er det vigtigt, at byerne i og omkring Storårrhus i fællesskab arbejder for at sikre en sammenhængende by- og infrastrukturudvikling, så området i national og international sammenhæng fremstår som et samlet metropolområde og et sammenhængende arbejdskraftområde. Flere større nordiske byområder har i dag et formaliseret samarbejde organiseret i såkaldte business regions.

Det er vigtigt at få belyst Århus og oplandsbyernes rolle og arbejdsdelingen i mellem dem. Hvordan stimulerer Århus oplandsbyernes udvikling og specialisering? Hvordan markedsfører byerne hinanden, herunder hvordan byerne i Øst- og Midtjylland bedst kan markedsføre hinanden? Hvordan kan Århusområdet fastholde nyuddannede og kortuddannede gennem blandt andet billigere bosætningsmuligheder.

> **Initiativ 1**

Med inspiration fra eksisterende business regions modeller i Norden skal et udvidet formaliseret erhvervssamarbejde i Århusområdet undersøges. Derudover igangsættes initiativer løbende og efter behov – blandt andet i regi af 7-kommunesamarbejdet, Det østjyske bybånd og Region Midtjylland.

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere

> **Retning 2**

Sikre nødvendige fysiske rammer med henblik på at imødekomme Århus Byråds vision om at der i 2030 skal være 75.000 flere indbyggere, 50.000 flere arbejdspladser, 50.000 flere boliger samt 10.000 – 15.000 flere studerende i Århus Kommune (jf. Planstrategi 2008)

Effektmål

- **I perioden frem til 2030 skal der være tilstrækkelige arealudlæg, så visionen kan realiseres**

> **Fremadrettet status**

De ambitiøse vækst mål stiller store krav til den fysiske planlægning. I relation til den igangværende kommuneplanlægning for perioden 2010-2013 er der i forhold til fremtidige arealreservationer taget højde for, at Århus Byråds vision kan opfyldes. I relation til planlægningen er der taget hensyn til, at Århus fortsat skal opleves attraktiv, velfungerende og tilgængelig.

> **Initiativ 1**

Der henvises til udmøntningen af Kommuneplan 2009

> **Initiativ 2**

Opfølgning på det netop afsluttede arbejde i regi af Tænk tank for infrastruktur og byudvikling. Der henvises til tænketankens afrapportering, som rummer 9 konkrete initiativer – eksempelvis at planarbejde fremadrettet i højere grad koordineres med nabokommunerne

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med relevante partere

KULTUR OG OPLEVELSER

> Derfor

En kreativ, kulturel og mangfoldig by er en vigtig rammebetingelse i forhold til at tiltrække og fastholde virksomheder, arbejdskraft, studerende og investeringer fra ind- og udland. Århus udbud af kultur og oplevelser opfattes derfor i dag helt naturligt som en vigtig rammebetingelse for områdets virksomheder.

> Retning 1

Århus skal være kendt nationalt og internationalt som markant kulturby og bære titlen Kulturhovedstad i 2017

Effekt mål

- Kulturhovedstad 2017 skal hveres og gennemføres med bred involvering på tværs af kulturinstitutioner, erhvervsliv, videns- og uddannelsesmiljøer samt myndigheder i Århus og resten af den midtjyske region.

> Fremadrettet status

Århus Kommune er kandidat til at blive europæisk kulturhovedstad i 2017. Målsætningen er et afgørende pejlemærke for den kulturpolitiske indsats i Århus, og det er en unik mulighed for at mobilisere byens kreative kræfter i forhold til at gøre Århus og Jylland til et endnu mere spændende sted at bo, besøge, studere, arbejde og drive virksomhed.

Som det fremgår af Kulturpolitikken 2008-2011 er Kulturbym 2017 ikke kun et kulturprojekt. Der skal sættes på byudvikling, erhvervsudvikling, integration, turisme og infrastruktur. Derfor er det vigtigt, at den erhvervs- og bypolitiske indsats er med til at understøtte og udvikle Kulturhovedstad 2017 og omvendt, så alle byens mange styrkepositioner kommer i spil, og Kulturhovedstad 2017 bliver drivkraft for udvikling, fornyelse og vækst på tværs af byens mange styrkepositioner.

Samtidig er Kulturhovedstad 2017 et vigtigt udstillingsvindue i forhold til at øge Århus og resten af regionens kendskabsgrad og synlighed i udlandet, og dermed en vigtig brik i forhold til international gennemslagskraft.

> Initiativ 1

I samarbejde med Kulturhovedstad 2017 sekretariatet skal det undersøges hvordan kulturhovedstadsprojektet kan bidrage til den erhvervsmæssige udvikling og omvendt – og derefter skal der formuleres konkrete initiativer.

Ansvarlige

Kulturhovedstad 2017 sekretariatet i samarbejde med andre relevante partnere.

ARKITEKTUR, DESIGN OG BYGGERI

> Derfor

Århus har en klynge inden for arkitektur, design og byggeri, som udmærker sig i kraft af størrelse, gennemslagskraft i konkurrencer og international omsætning. Samtidigt har klyngen stor betydning for byens identitet som en kreativ og skabende by, og klyngens virksomheder samt viden- og uddannelsesinstitutioner er vigtige ressourcer og samarbejdspartnere for nogle af byens øvrige styrkepositioner. Det gælder ikke mindst i forhold til energi, klima, miljø og sundhed. Et tæt samspil mellem de to styrkepositioner giver Århus et unikt udgangspunkt i forhold til at udvikle og implementere bæredygtige løsninger i blandt andet nybyggeri og eksisterende bygninger. Samtidig er arkitektur, design og byggeri klyngen en afgørende ressource i forhold til realisering af Århus Kommunes vision om at være CO₂-neutral i 2030.

> Retning 1

Århus skal være et fyrtårn for arkitektur, design og byggeri i Nordeuropa

Effektmål

- Styrket samarbejde i og mellem aktørerne i klyngen
- Øget international kendskabsgrad som fyrtårn for arkitektur, design og byggeri

> Fremadrettet status

Århus har landets højeste specialiseringsgrad inden for arkitektur og design, og landets tætteste koncentration af arkitektfirmaer. Samtidig er andelen af medarbejdere inden for arkitektur og design med en universitetsuddannelse den højeste i Danmark. Århus huser ligeledes landets største tegnestue, fire af Nordens ti største arkitektfirmaer og en underskov af små og mellemstore arkitektvirksomheder. På designområdet har byen en række mindre virksomheder og nogle få store spillere, der ligesom de store arkitektfirmaer har et solidt fodfæste internationalt. Også med hensyn til entreprenører, ingeniør virksomheder og byggeselskaber står Århus relativt stærkt med en række større virksomheder. Endelig har Århus med Arkitektskolen, Ingeniørhøjskolen, Aarhus Universitet og Aarhus Tekniske Skole fire

uddannelsesinstitutioner, som alle er vigtige fødekilder til erhvervene. Århus har således det råstof, der udgør en udviklingsorienteret klynge, og det råstof skal udvikles, styrkes og profileres.

Som en del af Vækst i Århus IV er Århus Kommune, i tæt samarbejde med områdets aktører, i gang med at udvikle en strategi og handlingsplan for klyngen. Strategien og handlingsplanen udgør omdrejningspunktet for indsatsen i de kommende år.

> Initiativ 1

Etablering af AND (Center for Arkitektur, Ny teknologi og Design), herunder udarbejdelse af strategi og handlingsplan for klyngen.

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere

ENERGI, KLIMA OG MILJØ

> Derfor

Et globalt fokus på energisikkerhed, energiforsyning og klimaudfordringer giver gode udviklings- og markedsmuligheder for de virksomheder, der udvikler og leverer energi- og klimaløsninger. Internationalt står dansk erhvervsliv også stærkt, og der er fra national side stor fokus på, hvordan Danmark fremadrettet kan udnytte vækstmulighederne på energi- og klimaområdet. Århus udnævnelse til energiby i foråret 2009 og byens ambition om at være CO₂-neutral i 2030 åbner også en lang række muligheder for klyngen.

> Retning 1

Danmark skal være et globalt energi, klima og miljølaboratorium med Århusområdet som en væsentlig spiller

Effekt mål

- Større andel af virksomheder, arbejdspladser, forskere og studerende
- Flere offentlig-private samarbejdsprojekter inden for energi-, klima-, og miljøområdet.

> Fremadrettet status

Århusområdet har et godt afsæt for at spille en væsentlig rolle i forhold til at Danmark også i fremtiden er en af verdens førende energi, klima og miljø nationer. Inden for energiområdet huser Århus og Midtjylland en række store globale virksomheder og et væld af højt specialiserede underleverandører. Samtidig er forsknings- og uddannelsesinstitutionerne i Århus leverandør af den arbejdskraft og viden, som industrien efterspørger. Det giver Århus et godt udgangspunkt for at styrke og udvikle klyngen. Men Århus er langt fra den eneste byregion, der satser på energi og klima, så det er afgørende, at Århus får styrket videns- og udviklingsmiljøet inden for området, så virksomheder, medarbejdere, forskere og studerende fra ind- og udland oplever Århus som en attraktiv by.

Et vigtigt skridt er etablering af Navitas Park, et innovations-, uddannelses- og forskningsmiljø for energi og energiteknologi. Byggeriet på 35.000 m², som skal ligge på De Bynære Havnearealer, vil huse Ingeniørhøjskolen i Aarhus, virksomhederne i en energiforskerpark under INCUBA Sci-

ence Park, Aarhus Maskinmesterskole, samt flere af Aarhus Universitets civilingeniøruddannelser. Navitas Park udspringer af erhvervshandlingsplanen Vækst i Århus IV, og i den kommende erhvervsplan bliver den vigtigste indsats på energi- og klimaområdet at udvikle og realisere de mange ambitiøse ideer bag projektet.

Århus Kommune er byens største ejendomsbesidder, og har derfor brug for nye energibesparende løsninger i kommunens bygninger. Behovet åbner mulighed for, at kommunen kan bidrage til udvikling og demonstration af nye bæredygtige løsninger i fuld skala inden for såvel nyt som eksisterende byggeri. Århus Kommunes målsætning om at være CO₂ neutral i 2030 giver også gode muligheder for at blive en spændende demonstrationsby, hvor virksomheder kan afprøve og opleve nye energi- og klimaløsninger. En facilitet der ofte efterspørger af virksomhederne, fordi det forbedrer mulighederne for at bringe nye løsninger ud på markedet. Århus stærke byggeri-, arkitektur og designklynge, der er en aktiv medspiller, vil også kunne drage fordel af Århus Kommune som foregangskommune.

Et andet eksempel er, at Århus – sammen med omkringliggende byer organiseret i Varmeplan Århus - snart skal tage stilling til principperne for en ny indretning af fremtidens varmforsyning, så den kan bidrage positivt til CO₂-målet. Den danske viden- og ressourcebase inden for fjernvarme og kraftvarme er i verdensklasse, og der er et stort vækst- og eksportpotentiale for de virksomheder, der er leverandører til de store og komplekse energisystemer. Planlægning og gennemførelse af en CO₂-reducerende varmforsyning i Århus og omegn må således forventes at bidrage positivt til udvikling og demonstration af nye løsninger, hvilket vil styrke innovationsevnen blandt de virksomheder, der leverer teknologier, produkter og rådgivning inden for fjernvarme.

Også rent brandingmæssigt kan og skal Århusområdet – via sin stærke position – understøtte den internationale profilering af Danmark som førende energi- og klimalaboratorium, så virksomheder, medarbejdere, forskere og studerende får øjnene op for de muligheder, der findes i Danmark.

> Initiativ 1

Fortsætte den igangværende etablering af Navitas Park som viden- og innovationsmiljø for virksomheder og udviklingsafdelinger inden for energi- og energiteknologi.

Ansvarlige

Navitas Park Konsortiet (Ingeniørhøjskolen, Incuba Science Park og Maskinmesterskolen) i samarbejde med Århus Kommune og øvrige relevante partnere

> Initiativ 2

Påbegynde planlægning og etablering af national match-makingorganisation, der skal fremme samarbejdsprojekter indenfor nye energi- og klimaløsninger samt fremme anvendelse af eksisterende løsninger og skabe synergi og samarbejde mellem virksomheder og viden- institutioner.

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere

> Initiativ 3

Århus Kommune som energi- og klimabevidst kunde og samarbejdspartner

Der henvises til indsatsområdet Innovation retning 2

FØDEVARER

> Derfor

Århus står stærkt på den videnstunge del af fødevareområdet og fødevaresektoren er et internationalt vækstområde. Behovet for fødevarer stiger og klimarelaterede problemer i forbindelse med fødevareproduktionen betyder, at udbuddet ikke kan følge med efterspørgslen. Det gør fødevarer til et attraktivt forretnings-område; der er brug for fødevarer og der er brug for intelligente løsninger i forhold til at øge udbuddet. Her kan Århus spille en vigtig rolle.

> Retning 1

Århusområdet skal være et europæisk videnkraftcenter for fødevarer

Effekt mål

- Vækst i andel af højtuddannede i fødevareklyngen
- Flere studerende og flere uddannelser med relevans for fødevareklyngen

> Fremadrettet status

Århus udgør sammen med resten af det midtjyske område en stærk klynge på fødevareområdet. Området har en række store globale fødevarevirksomheder og en bred vifte af vid- og uddannelsesinstitutioner, og regionen er kendetegnet ved at stå stærkt i hele værdikæden fra jord til bord.

Århus har i løbet af de seneste ti år haft et fald i beskæftigelsen på knap 10 procent indenfor fødevaresektoren. I samme periode er antallet af videnmedarbejdere vokset markant, og i Århus er fødevaresektoren meget videntung sammenlignet med resten af landet. Faldende beskæftigelse er således ikke udtryk for at klyngen ikke klarer sig godt, det er udtryk for en omstilling fra industriklynge til videnklynge.

I 2007 formulerede Dansk Landbrugsrådgivningscenter visionen for Agro Food Park, som stærkt inspireret af IT-byen Katrinebjerg skal være et viden og udviklingsmiljø for fødevareklyngen. Målet er at gøre Århus til et europæisk kraftcenter for fødevarer, hvor forskere, studerende, rådgivere, dyrlæger, fødevarekyndige, landmænd, agronomer og andre faggrupper i fællesskab udvikler ny viden og nye produkter. Århus Kommune er strategisk samarbejdspart-

ner i projektet. Udvikling og implementering af visionerne omkring Agro Food Park er helt naturligt omdrejningspunktet for den erhvervs- og bypolitiske indsats på fødevareområdet de kommende år.

Agro Food Park skal også være udgangspunkt for, at Århus for alvor kan positionere sig i forhold til at blive centrum for den nationale fødevarsatsning Grøn Vækst-initiativet, der inden 2022 skal gøre Danmark til Agro Food Valley (et af verdens førende fødevarercentre). En vigtig satsning i den forbindelse er initiativet Taste Aarhus i regi af AgroTech. Taste Aarhus er skabt i et tæt samarbejde mellem videninstitutioner, landbrugsproduktion, fødevareproducenter, dygtige håndværkere og detailhandlere: Målet er i fællesskab at skabe dynamisk nytænkning på fødevareområdet.

> Initiativ 1

Formulering af masterplan for Agro Food Park

Ansvarlige

Dansk Landbrugsrådgivningscenter og AgroTech i samarbejde med relevante partnere herunder Århus Kommune.

> Initiativ 2

Styrkelse og udvikling af Taste Aarhus

Ansvarlig

Taste Aarhus i samarbejde med Århus Kommune og andre relevante partnere

IT, KOMMUNIKATION OG MEDIER

> Derfor

Den teknologiske udvikling sætter i dag dagsordenen verden over, og it, kommunikation og medier (herefter IKT og medier) er en vigtig klynge i Århus. IT-området er et af Århus væsentligste væksterhverv og samtidig er IT-byen Katrinebjerg nationalt en vækstfremmer og en vigtig rammebetegnelse for udvalgte virksomheder og brancher. Endvidere er IT-byen i stigende grad en vigtig faktor i forhold til profilering af Århus som videnby.

> Retning 1

Århus, herunder IT-byen Katrinebjerg, skal være et internationalt kraftcenter for it-baseret erhvervsudvikling, it-forskning og it-uddannelser – herunder centrum for Pervasive Computing i Nordeuropa.

Effektmål

- Flere studerende og forskere fra ind- og udland
- Tiltrække flere danske og internationale forsknings- og udviklingsafdelinger

> Fremadrettet status

Det er på 10 år lykkedes at udvikle Katrinebjerg til et it-viden- og innovationsmiljø i international klasse. Katrinebjerg er et it-fagligt – erhverv, forskning og uddannelse – forbillede for Danmark som vidennation og for Århus som en international viden- og uddannelsesby.

Århus har landets største koncentration af it-arbejdspladser set i forhold til den samlede private beskæftigelse. Indenfor en radius af ti kilometer har Århus 20.000 it-arbejdspladser, og it-klyngen er national topscorer i forhold til etablering af og vækst i nye it-virksomheder.

Erfaringerne med Katrinebjerg-modellen udnyttes i etableringen af en række nye viden- og udviklingsmiljøer som blandt andet Navitas Park og Agro Food Park. Hertil kommer, at der vil fremover være stor bevågenhed i forhold til at sikre maksimal synergi mellem it/medier-klyngen og Århus øvrige styrkepositioner inden for blandt andet energi, klima og miljø, fødevarer, medico og sundhed samt arkitektur, design og byggeri.

Midtvejsevalueringen af erhvervshandlingsplanen Vækst i Århus IV viste imidlertid også, at Århus/Katrinebjerg på flere områder skal styrkes markant, hvis miljøets langsigtede levedygtighed og konkurrenceevne skal opretholdes og styrkes. Der skal sikres større erhvervsmæssig gennemslagskraft af indsatsen, og der skal skabes kontinuitet og volume i indsatsen. Det gælder både forskningsmidler, uddannelsesmiljøet, matchmaking, involvering af erhvervs-

livet globalt, markedsføring og de fysiske rammer/miljøets fysiske identitet.

> Initiativ 1

Masterplan 2006-2011 skal færdigimplementeres og side-løbende skal formuleringen af en afløser for den nuværende masterplan påbegyndes

Ansvarlige

IT-byen i samarbejde med Århus Kommune og andre relevante partnere

> Retning 2

Århus skal være tværregionalt centrum for et aktivt samarbejde inden for nye medier og film

Effektmål

- Århus skal have en større andel af arbejdspladser indenfor nye medier og film

> Fremadrettet status

Under Århus Kommunes medieinitiativ arbejdes målrettet med udviklingen af medie- og kommunikationsområdet med særlig fokus på nye medier og film. Filmby Aarhus arbejder specifikt med at skabe synergi i klyngen af virksomheder i Filmbyen, og for at skabe gode vilkår for udviklingen af fremtidens medievirksomheder. Erhvervspotentialet er stort for virksomheder der arbejder med nye medier, og tilsammen er film og nye medier et område i vækst og udvikling.

Udover de specialiserede medie- og it-virksomheder bevæger de mere traditionelle medie- og it-virksomheder sig også over på digitale medieplatforme og producerer digitalt indhold til både internettet og mobiltelefoner. Århus anses for det naturlige centrum for en videreudvikling af film og nye medier i Jylland idet halvdelen af alle kernevirksomheder på området i Region Nordjylland og Region Midtjylland ligger i Århus kommune. En positiv udvikling inden for film og nye medier, som udspringer fra Århus, vurderes til at bidrage til en positiv effekt på de omkringliggende regioner.

En kortlægning af nye mediers rolle i Region Midtjylland har tydeliggjort, at der er behov for et kommercielt, erhvervsfokuseret netværk, som blandt andet kan facilitere matchmaking mellem forskere og erhvervsliv og som kan sikre viden-delning og inspiration blandt producenter og aftagere af nye medier.

> Initiativ 1

Etablering og facilitering af New Media Network

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere

MEDICO OG SUNDHED

> **Derfor**

Sundhed og medicoområdet er globalt vækstområde. Der efterspørges i stadig stigende grad nye medicinske og teknologiske løsninger til især livsstilssygdomme og demografiske udfordringer med flere ældre og færre unge. Udbygning af Skejby Sygehus til Nordens største universitetshospital giver samtidig Danmark et enestående udgangspunkt for at styrke og udvikle sundhed og medicoområdet.

> **Retning 1**

Århus skal være et førende viden- og innovationsmiljø indenfor sundhed og velfærdsteknologi ligesom erhvervspotentialet i forbindelse med udvidelsen af Skejby Sygehus skal realiseres

Effekt mål

• Visionerne bag viden- og innovationsmiljøet Sundhed Skejby skal konkretiseres og implementering påbegyndes

• Flere private medico- og sundhedsvirksomheder, udviklingsafdelinger og arbejdspladser

> **Fremadrettet status**

Medico og sundhedsområdet er i Århus karakteriseret ved en stærk offentlig sektor overfor en relativ lille privat sektor; den offentlige sektor har med Aarhus Universitet i spidsen stærke forsknings- og uddannelsesmiljøer, hvorimod der er relativt få private virksomheder og arbejdspladser indenfor medico og sundhed.

Den private sektor har dog gennem de seneste år haft en mindre vækst indenfor især serviceerhvervene og flere sundhedsrelaterede virksomheder søger til Århus på grund af gode rekrutteringsmuligheder, forskning af høj kvalitet og spændende udviklingsmiljøer. Faktum er dog, at Øresund-regionen Medicon Valley i dag tiltrækker langt størstedelen af virksomheder, udviklingsafdelinger og forskningsmidler indenfor sundhed og medico samt færdiguddannede kandidater fra danske uddannelsesinstitutioner indenfor området.

De planlagte investeringer i Nordens største universitetshospital i Skejby udgør i sig selv et særligt potentiale for hele medico og sundhedsområdet i Danmark og Århus. Omdrejningspunktet for den erhvervs- og bypolitiske indsats bliver derfor at sikre erhvervsmæssig gennemslagskraft af de enorme offentlige investeringer, samtidig med at viden- og innovationsmiljøet omkring Skejby skal styrkes og udvikles. De kommende milliardinvesteringer skal bruges til at tiltrække og fastholde flere virksomheder, investeringer og arbejdspladser i Storårrhus. Indsatsen skal ske i tæt samarbejde med Region Midtjylland – herunder i forlængelse og synergi med regionens megasatsning i forhold til erhverv og sundhed og de i den sammenhæng etablerede udviklingsplatforme MedTech innovation Center og CareTech Innovation.

> **Initiativ 1**

Videreudvikling af erhvervspotentialet ved det nye universitetshospital i Skejby

Ansvarlige

Århus Kommune og Region Midtjylland i samarbejde med relevante partnere

Se også indsatsområde innovation

Århus Kommune som foregangskommune Indenfor velfærds- og sundhedsteknologi.

> **Initiativ 2**

Undersøge mulighed for, og potentiale ved, etablering af dansk udviklings- og demonstrationscenter for velfærds- og sundhedsteknologi

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere.

> **Retning 2**

Århus skal være et førende videnmiljø for sport, idræt og oplevelse

Effekt mål

• Visionen bag Sportsbyen Marselis skal konkretiseres og Active Institute skal videreudvikles

> **Fremadrettet status**

Der er globalt et stigende fokus på fysisk aktivitet. Det gælder den oplevelsesindustri, der i disse år ekspanderer kraftigt omkring både motion, breddeidræt og professionel sport. Det gælder folkesundhed - forebyggelse og livskvalitet. Og det gælder forskning og uddannelse, der skal sikre produktion af ny viden og nye talenter, der i sidste ende gør det muligt, at få skabt nye innovative løsninger. Løsninger, der har adresse til det åbenbare vækstpotentiale sports- og oplevelsesindustrien repræsenterer - men som i høj grad også kan give os nogle nye "håndtag og værktøjer" i forhold til de kæmpe udfordringer, vi som samfund er stillet over for i form af at stadig flere mennesker rammes af livsstilsrelaterede sygdomme

Visionen bag "Sportsbyen Marselis", herunder med ACTIVE Institute (samlir virksomheder, organisationer, offentlige institutioner og forskning indenfor idræt, motion og fysisk aktivitet) som en væsentlig aktør, er at få skabt et dynamisk og løsningsorienteret miljø omkring feltet fysisk aktivitet, sport, motion, sundhed og oplevelser. Et miljø, hvor små og store virksomheder, organisationer og offentlige institutioner samt forskere og studerende samarbejder med hinanden på kryds og tværs i et tværfagligt, kreativt og åbent netværk. Et miljø som kan løfte regionale og nationale initiativer op på internationalt niveau.

> **Initiativ 1**

Udarbejdelse af masterplan for Sportsbyen Marselis (arbejdstitel) – herunder videreudvikling af Active Institute

Ansvarlige

Active Institute i samarbejde med Århus Kommune og andre relevante partnere

UDBYGNING AF SKEJBY SYGEHUS TIL **NORDENS
STØRSTE UNIVERSITETSHOSPITAL** GIVER DANMARK
ET ENESTÅENDE UDGANGSPUNKT FOR AT STYRKE
SUNDHED- OG MEDICOOMRÅDET

OPLEVELSESØKONOMI

> **Derfor**

Stigende global konkurrence og øget velfærd har fået mange forbrugere til at efterspørge unikke og individuelle oplevelser; både rene oplevelser men også oplevelser integreret som ekstra værdi i andre produkter. Oplevelser giver virksomhederne mulighed for at differentiere sig fra konkurrenterne og styrke konkurrencekraften. Turisme og shopping er to vigtige grene af oplevelsesøkonomien og vil blive omdrejningspunkt for den erhvervs- og bypolitiske indsats på området

> **Retning 1**

Århus skal være en attraktiv turistattraktion og foregangsby for videnturisme

Effekt mål

- Flere nationale og internationale gæster

> **Fremadrettet status**

Turismebranchen er en vigtig drivkraft for oplevelsesøkonomien. Turismen er ikke blot del af oplevelsesøkonomien som klynge. Det er også en vigtig vækstskeber og rammebetingelse for klyngen; turister udgør et vigtigt forretningsgrundlag for mange forskellige virksomheder indenfor blandt andet kultur-, erhvervs-, service- og handelssektorerne.

Trods international vækst i turisme har Århus gennem de seneste år oplevet en markant nedgang i antallet af udenlandske turister, og i dag kommer kun hver fjerde turist fra udlandet. København og de øvrige vækstcentre i Danmark har også oplevet en nedgang i antallet af udenlandske turister, men tilbagegangen i Århus er relativt den største og i København kommer to ud af tre turister stadig fra udlandet. Nedgangen i Århus er dog blevet modsvaret af et stigende antal indenlandske turister - især erhvervsturister - og samlet set har der været en mindre fremgang både i antal gæster og omsætningen. Selvom Århus total set har en lille fremgang i antallet af turister, så er der i dag et uudnyttet potentiale, som blandt andet begrænses af utilstrækkelig hotelkapacitet.

Andelen af udenlandske turister opfattes i turismebranchen som indikator på en bys attraktionsværdi og kendskabsgrad internationalt, og tallene understreger behov for handling. Hvis Århus skal realisere visionen om at være et nationalt vækstcenter med international gennemslagskraft, skal der også gøres en særlig indsats for at tiltrække udenlandske turister og gæster til byen.

Erhvervs- og videnturisme skal være en væsentlig drivkraft i forhold til at tiltrække flere udenlandske turister. Erhvervsturismen i Århus står i dag for godt halvdelen af den samlede turismeomsætning, og kongres- og mødeturister har et væsentligt højere døgnforbrug end ferieturisterne. Samtidig kan erhvervsturismen spille en vigtig rolle i forhold til at profilere og understøtte Århus som viden- og uddannelsesby, og byens viden- og udviklingsmiljøer udgør et stærkt udgangspunkt for erhvervsturismen: Ser man på turismeomsætningen i dag udgør vores forretningsturisme en større attraktion end vores ferieturisme.

Den lokale turistorganisation Visit Aarhus har i 2009, i samarbejde med en lang række aktører, arbejdet på at formulere en ny strategi for turismeindsatsen i Århus. Som svar på fremtidens udfordringer vil de fremadrettet blandt andet arbejde med et bredere turismebegreb, der omfatter både studerende, arbejdskraft og andre besøgende, der af den ene eller anden grund kommer til Århus. Turismestrategien skal være afsæt for den kommende indsats på området.

> **Initiativ 1**

Der henvises til Visit Aarhus Strategi 2017

Desuden henvises til initiativ 1 under indsatsområdet Byprofilering

Ansvarlige

Visit Aarhus i samarbejde med Århus Kommune og øvrige relevante partnere.

> **Retning 2**

Århus skal videreudvikle og udnytte sin position som førende handelsby

Effekt mål

- Flere nationale og internationale gæster

> **Fremadrettet status**

Århus har med to stormagasiner, Danmarks største City Center og knap 1000 butikker status som en af Nordens mest interessante og mangfoldige shoppingbyer. Gennem de seneste år er Århus andel af det danske og nordiske detailmarked vokset, og væksten i branchen har været markant højere i Århus end landets øvrige vækstcentre. Branchen er således en vigtig drivkraft for byens udvikling, og det attraktive handelsmiljø trækker mange mennesker til byen.

Det stærke udgangspunkt på shoppingområdet skal blandt andet i spil i forhold til de mange nye bydele som skyder op i Århus de kommende år. Det gælder ikke mindst De Bynære Havnearealer, hvor handel og shopping spiller en væsentlig rolle for det liv, som skal skabes i området. Shopping er også vigtigt i forbindelse med omdannelsen af Gellerup og andre perspektivrige bydele.

> **Initiativ 1**

Tænke-handletank for shoppebyen Århus. Ide- og produktudvikling i forhold til hvordan byens nuværende styrker indenfor shopping både kan udvikles og bidrage til udviklingen af nye bydele

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med Århus Cityforening og andre relevante partnere.

VIDENSERVICE

> Derfor

Videnserviceerhvervene som for eksempel rådgivning, kommunikation, reklame, design, finans og forskning er vigtige spillere i videnøkonomien. De udgør selvstændigt en værdi, og samtidig skaber de værdi for andre erhverv både som kunde og leverandør, da videnserviceerhvervene i høj grad fungerer som rådgivere for deres kunder. Kunderne er typisk fremstillingsvirksomheder, andre servicevirksomheder eller offentlige organisationer.

Videnserviceerhvervene er under stort pres fra ændringer i demografien både nationalt og internationalt og der er behov for blandt andet at fokusere på, hvordan tilgangen af arbejdskraft kan sikres, hvordan erhvervene kan udvikles på tværs samt hvordan erhvervene kan udvikle kvalitet i deres opgaveløsning. Der er i dag et internationalt viden- og forskningskapløb, hvor forbrugerne kræver øget fokus på brugerorienteret innovation og komplekse helhedsløsninger.

> Retning 1

Århusområdet skal være et endnu mere attraktivt område for videnservicevirksomheders tiltrækning, udvikling og vækst

Effektmål:

- Flere videnservicevirksomheder i Århusområdet
- Flere videnserviceuddannelses tilbud

> Fremadrettet status

Videnservicevirksomhederne klarer sig godt i Århusområdet, der har Danmarks næsthøjeste specialiseringsgrad indenfor videnserviceerhvervene. Erhvervsspecialiseringen er især høj for it-videnservice, arkitektvirksomhed og industrielt design samt for reklame og markedsføringsbrancherne. Samtidig klarer Århusområdet sig godt på nationalt niveau og oplever høj vækst i antal videnservice-virksomheder. Videnservicevirksomhederne i Århusområdet er både innovative, kundeorienterede og internationale.

Der er god tradition for samarbejde i Århusområdet både blandt virksomhederne og med videninstitutioner. Videnservicevirksomhederne samarbejder i høj grad med kunder

og underleverandører omkring udviklingen af nye produkter og ydelser, og sammenlignet med København, Odense og Aalborg har Århusområdets videnservicevirksomheder en højere grad af samspil med videninstitutionerne om innovation. Der er således et godt fundament at bygge videre på i forhold til udviklingen af videnserviceerhvervene.

Analysen foretaget i 2008 og 2009 viser, at videnserviceerhvervene i Århusområdet er sårbare overfor økonomisk lavkonjunktur på grund af virksomhedernes størrelse (ca. 95% af videnservicevirksomhederne i Århusområdet har under 50 ansatte). Når der ses på væksten i antal ansatte halter Århusområdet bagud med en vækst på blot 18%, hvor sammenlignelige europæiske byområder som Dresden, Stuttgart og Utrecht har en vækst på over 20%. Århusområdet skaber således mange nye virksomheder, men virksomhederne vokster ikke på samme niveau, som de nævnte udvalgte europæiske byområder. Der er således behov for at udvikle rammebetingelser som sætter fokus på videnserviceerhvervenes behov, og som bygger videre på de gode samarbejds traditioner, som allerede findes.

> Initiativ 1

Understøttelse af videnserviceinnovation, videreudvikling af offentlig indkøbs- og udbudspolitik samt specialiseret vækstorienteret erhvervsservice. Desuden profilering af videnservicebyen Århus samt national interessevaretagelse med henblik på statslige programmer mv. til videnserviceerhvervene.

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere

TVÆRGÅENDE INDSATSER

> Derfor

Åben og international samt byprofilering skal gennemsyre alle indsatser på tværs af vækstskabere og klynger, og de konkrete initiativer i Erhvervsplanen vil alle blive udviklet og implementeret, så de i videst mulig omfang bidrager til at

det århusianske bysamfund og Århus Kommune bliver mere åben, mere international og mere kendt internationalt.

BYPROFILERING

> Derfor

Globalisering og urbanisering går hånd i hånd, og i takt med at byernes rolle vokser, mister nationale grænser deres betydning og den internationale storbykonkurrence skærpes. Investeringer, virksomheder, medarbejdere, turister og studerende er mere mobile end nogensinde før, og Århus er groft sagt i konkurrence med byregioner i hele verden. Det forudsætter helt naturligt, at Århus skal øge sin kendskabsgrad udenfor Danmarks grænser; verden skal vide hvad der foregår i Århus! Øget kendskabsgrad er en forudsætning for at Århus kan realisere visionen om at være et nationalt vækstcenter med international gennemslagskraft.

> Retning 1

Århus skal øge sin kendskabsgrad nationalt og internationalt

Effekt mål:

- Bysamfundet Århus indadtil har en mere fælles bevidsthed om Århus identitet og styrkepositioner og udadtil er Århus være mere kendt på udvalgte områder
- Profilering af Århus varetages i stigende grad af alle relevante aktører i byen fra vi-deninstitutioner, virksomheder, kulturinstitutioner, myndigheder og indbyggere

> Fremadrettet status

I perioden 2003-2006 gennemførte Århus Kommune et omfattende analyse- og udviklingsarbejde, og på den baggrund blev der defineret tre væsentligste karaktertræk ved Århus by: viden, puls og rødde. De tre karakteristika udgør i dag byens brandplatform, men accepten og brugen af byens brandplatform på tværs af byens aktører skal styres og udvikles.

600.000 BESØGTE I SOMMEREN 2009
UDSTILLINGEN SCULPTURE BY THE SEA
VED ÅRHUS BUGTEN

ÅBEN OG INTERNATIONAL

> Derfor

Århus skal fastholde og styrke sin position som et nationalt vækstcenter med international gennemslagskraft. Det kræver, at Århus Kommune og Århus bysamfund tænker, prioriterer og agerer mere åbent og mere internationalt. Åben overfor ny viden, nye ideer og nye løsninger kombineret med internationalt udsyn og engagement. Hvis den erhvervs- og bypolitiske indsats for alvor skal styrke Århus i den internationale konkurrence, skal indsatserne have internationalt engagement og netværk på alle niveauer.

> Retning 1

Århus bysamfund skal være mere åbent og internationalt

Effektmål

- Erhvervsplanens initiativer afspejler i videst mulig omfang åbenhed og internationalt udsyn og bidrager til at Århus øger sin gennemslagskraft internationalt

> Fremadrettet status

Århus er i dag en international by på en række fronter; Århus Havn er Danmarks største containerterminal, byen huser internationale uddannelsesinstitutioner med Aarhus Universitet på verdens top 100, globale virksomheder er lokaliseret i Århus og Århus er løbende vært for en række internationale begivenheder og events. Midtvejsevalueringen af erhvervshandlingsplanen Vækst i Århus IV 2005-2009 viste dog også, at den internationale konkurrence mellem byregioner skærpes, og at Århus skal agere endnu mere internationalt, hvis rollen som nationalt vækstcenter med internationalt gennemslagskraft skal løftes.

> Initiativ 1

Initiativer i Erhvervsplanen skal i videst mulig omfang understøtte, at bysamfundet i Århus agerer åbent og internationalt – det vil altså være integreret i de enkelte initiativer.

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere

> Retning 2

Århus Kommune skal være mere åben og international

Effektmål

- Implementering af Århus Kommunes internationale strategi

> Fremadrettet status

Århus Kommune skal også som virksomhed tænke og agere mere internationalt. I foråret 2009 vedtog Århus Kommune en strategi for det internationale arbejde i Århus Kommune. Strategien skal bidrage til større mangfoldighed og internationalt udsyn i Århus, både blandt borgere og virksomheder. Målet er, at ledere og medarbejdere i endnu højere grad får fokus på at tænke internationalt i opgaveløsningen. Samtidig skal strategien fremme Århus Kommunes involvering og engagement i internationale samarbejder og netværk. Begge dele er vigtige inspirationskilder i forhold til at udvikle og optimere kommunens serviceniveau.

Århus Kommune har en målsætning om at være foregangskommune på udviklings-, demonstrations- og implementeringsprojekter (jf. vækstskaberen innovation). I den forbindelse er det vigtigt at Århus Kommune aktivt søger internationale partnere hvor det er relevant.

> Initiativ 1

Implementering af Århus Kommunes internationale strategi

Ansvarlige

Århus Kommune i samarbejde med relevante partnere

Bilag 2: Estimeret behov: Procesteknolog

Branche - dansk branchekode	Antal ansatte	Område	Antal virksomheder	Estimeret behov pr virksomhed de næste 5 år	Estimeret behov
10.000-12.000 Fremstilling: Føde-, drikke- og tobaksvareindustri					
20.00.1 & 20.00.2 Fremstilling: Kemisk industri					
21.000 Medicinalindustri					
	0 til 9	Aarhus, Samsø & Syddjurs	156	0,75	117
	10 til 19	Aarhus, Samsø & Syddjurs	13	1	13
	20 til 49	Aarhus, Samsø & Syddjurs	4	1,5	6
	50 til 99	Aarhus, Samsø & Syddjurs	2	2	4
	100 til 199	Aarhus, Samsø & Syddjurs	6	4	24
	200 til 499	Aarhus, Samsø & Syddjurs	5	6	30
	mere end 500	Aarhus, Samsø & Syddjurs	1	10	10
Estimeret behov de næste 5 år i alt i Aarhus, Samsø og Syddjurs kommuner					204

Trukket i Webdirect 30.09.2013

Branche - dansk branchekode	Antal ansatte	Område	Antal virksomheder	Estimeret behov pr virksomhed de næste 5 år	Estimeret behov
10.000-12.000 Fremstilling: Føde-, drikke- og tobaksvareindustri					
20.00.1 & 20.00.2 Fremstilling: Kemisk industri					
21.000 Medicinalindustri					
	0 til 9	Region midt	565	0,75	423,75
	10 til 19	Region midt	61	1	61
	20 til 49	Region midt	46	1,5	69
	50 til 99	Region midt	29	2	58
	100 til 199	Region midt	22	4	88
	200 til 499	Region midt	13	6	78
	mere end 500	Region midt	7	10	70
Estimeret behov de næste 5 år i alt i region midt					847,75

Trukket i Webdirect 30.09.2013

Branche - dansk branchekode	Antal ansatte	Område	Antal virksomheder	Estimeret behov pr virksomhed de næste 5 år	Estimeret behov
10.000-12.000 Fremstilling: Føde-, drikke- og tobaksvareindustri					
20.00.1 & 20.00.2 Fremstilling: Kemisk industri					
21.000 Medicinalindustri					
	0 til 9	Jylland	2663	0,75	1997,25
	10 til 19	Jylland	268	1	268
	20 til 49	Jylland	210	1,5	315
	50 til 99	Jylland	112	2	224
	100 til 199	Jylland	88	4	352
	200 til 499	Jylland	60	6	360
	mere end 500	Jylland	39	10	390
Estimeret behov de næste 5 år i alt i Jylland					3906,25

Trukket i Webdirect 30.09.2013

Derudover kommer behovet i de kommunale, regionale og statslige virksomheder. Dette vurderes til at være ca. 50% af behovet i den private sektor. Til understøttelse af denne vurdering er der kigget på kommunestørrelse etc. Eksempelvis er der 37 lokalcentre i Aarhus Kommune, Aarhus Universitetshospital Skejby - fremtidens største hospital i Norden mfl.

Ligeledes er behovet i øvrige brancher, som ikke er i direkte fremstillingsbrancherne ikke medtaget.

Tusind tak

ERHVERVSAKADEMI
AARHUS

På Erhvervsakademi Aarhus lægger vi stor vægt på, at vores uddannelser er tæt på erhvervslivets praksis. Vi samarbejder derfor med en lang række virksomheder om praktikforløb og projektopgaver. I disse dage dimitterer mere end 800 studerende fra Erhvervsakademiet. De fleste har – som en integreret del af studiet – arbejdet i danske og udenlandske virksomheder og organisationer.

Tusind tak til:

727 2BM 2K/Denmark 4audit 5R Marketing A.I. Gulve AB "Pieno Zvaigzdes" AB Motorsport Abel & Co. ABK Autoservice ABS Alarm & Sikkerhed Academie Franco-Chinoise Des Createurs De Mode ActiveWebs Actua AGF Agroskolen Hammerum AgroTech aida AIESEC Aarhus AJ Stole Aktieselskabet Carl Christensen AKV Langholt Alectia All Caps Alm. Brand Alternative Engineering Amfitech AMOKsmykker andPants.com AQUA Akvarium & Dyrepark Aquila Racing Cars Argos Co. Arnsbo Media Arobs Transilvania Software AroS Aros statsautoriserede revisorer Arriva Danmark Arrow ECS Denmark AS3 Companies Asmildkloster Landbrugsskole ASPEL Aston Martin Young Drivers Athabasca University Athlon DPS Ltd Atkins Danmark AtoZ electronic AtriumWeb Audi Odense Aukso Pjuvis Auning Bofællesskab Autohaus Stotzem Autohuset Vestergaard Aveva Denmark Avivoo Axxess B&M Images BA10 Bakken Bears Bazoom BC Aarhus Benefitz Bertoni B-Huset Bil Markedet Bilka Billigvoks.dk Billund Lufthavn BioClean BizzOff BKI foods Blackwater Valley Countryside Partnership Blicher Revision Blond Event Blue Wave BOAS Specialister BoConcept Bolia International Bolther-Steensgaard Brabrand Boligforening Brightside Business Solution Bygholm Landbrugsskole Børnekulissen Camera di commercio Italia Captator Caremaker Carepoint GT Biler Carlsberg Danmark Casper V Sport & Licens CBN - Comms Buyer Network CCI Europe Celeres Center for Digital Pædagogik Center for Socialt Ansvar China Ceramic Ltd ChinaSoft Christie + Co Claire Group	Claus Web Coast To Coast CoastZone Colliers Ejendomsadministration Compell Conector Continental Automotive Systems Contrast Creuna CrossEyes CULT Cusoon Magnets D60 danbolig Danfoss Industries Pvt. Ltd. Danish Agro Danish American Chamber of Commerce Danjord Danmarks Basketball Forbund Dansk Certifikatsvejsning Dansk Computer Center Dansk Helios Dansk Revision Dansk Supermarked Dansk Transport og Logistik Danske Andelskassers Bank Danske Bank Danske Fragtmænd Dartek Ltd. Dawid Palen Design Consultancy DEAS Debora Dekspol Deloitte Den Gamle By Den Jyske Sparekasse Den Sociale Retshjælp Design Haver Designit Detaljerytterne Develttron DGE Miljø- og ingeniørfirma DGI DGI-huset Aarhus Din Frisør Shop DiscoverGroup Djursland Landboforening Djurslands Bank DLG DN DR Dragons Lair Dragsbæk Margarine DRB Partners Dream Design DreamLitt DSI Swinging Europe DuGlemmerDetAldrig.dk dukaPC Duna Szálloda Zrt. DuPont Nutrition Biosciences Dustin Dynaudio Dyrlægegruppen Frijnsborg Dyrlægerne i Give og Ejstrupholm Easymodul ECT EDC EG Elbek & Vejrup El-Bo ELMI Ltd EMBL Emerson Climate Technologies Energi Danmark EnergiMidt Envision Erhvervsforsikring Danmark Esbjerg Forsyning Escalate Estate Etaligent.net Europe Sports Management Eventcompany.dk Eventhall Expedit Expert Danmark equence.dk Falck Femmes Régionales Ferrum Deco Finca Naundrup Fink Revision Firtal Brands Fit4Fight FL Technics	Fleten.net Flexo Wash Flinke Folk Flora Danica Bags Food Diagnostics Food Festival Forex Forlaget Ajour, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole Frameboxx Animation and Visual Effects Fredericia Kommune Frederik's Aarhus Frijnsborg Gods Frontløberne føtex Faaborg-Midtfyn Kommune Gaffa Gale+Bjerregaard Architects Galleri Heike Arndt Gartneriet Donbæk GB Meat Group Gbase® Sport GBL Geoexpert s.c. Gepard Gigraf Gjensidige Forsikring Global Leads Group Godsbanen Grafix Graphic House Greenberg & Son GR-Group Ltd. Grobowski Gucca Gustav Hansen, Murer og Entreprenør Gældscompagniet GØMA Gaarde/Münter/Laigaard H.C. Andersens Feathers H.F Christiansen HabitatVision Hammerthor Pool Center HDS TRIM Heartbeat Music HedeDanmark Herman Cook VW Hertha Landsbyfonden Hestehospitalet Himmerland HeyStudent Hjørring Kommune Hobro Efterskole Homatic Engineering home Hornbæk Horsodan Elektronik Hougaard og Nissen HTH html24 Hummel International Hustømrerne Hviids Planteskole Højbjerg Maskinfabrik Haase & Sy GbR Icon IconsZone iDeal Development Ideen IK Aarhus Ikast-Brande Kommune Ikea Illusion Media ILLUX Ilskov Gruppen In Mente Infoservice Ingeniørfirmaet Poul Tarp Innovisio Innovaatik OÜ Insights Nordic InSource InsuBiz Intap Integrity Personnel Interactivecom inter.com IntraTeam Ipnordic iposen.dk iProspect Isobar IT Garage OÜ IT Minds Itdetector ITX Iversen Trading J&L Consulting LLC Japp Production JE electronic Jelling Rejser	Jensens Kurser JJDK Company JN Exotics John Frandsen Johnson Controls JP Medier JSC Lithuanian Railways JSC Ventbunkers Juhlsen.com Just Publications Juul Communication Jyllands-Posten JYSK Jysk Håndbold Forbund Jysk Landbrugsrådgivning Jysk Rejsebureau Jyske Bank Kaffeagenterne Kamstrup Kanal Sport Kaospiloterne Karl Køkken Kauno automobiliu sporto klubas Kaz Productions Keenan Kema Puconci d.o.o Kievguma Ltd Kiloo Kilsgaard Eyewear Kjærsgaard Auto Klean Kold College Kolding Kommune Komma Kommunikation og Marketing Kongsvad Rideklub Kosan Crisplant Kraftvaerk Krasta Auto KTC Kommunalteknisk Chefforening Kundekarma Kvadrat KvidalVision Kvik Service KVM INTERNATIONAL Kyst- og Fjordcentret Københavns Universitet La Cave Vinimport LAC Engineering Laros Lasse Larsen Byggefirma Lateka Lavpriskoekken.dk LE34 Lemvigegnens Landboforening LIAB Lientec Lightyears Lille Vildmosecenteret LINAK Danmark Link Industries LMO Loading Media LOGODAJ Winery Louise Kragh Loyalitetsbureauet LRØ Ltd Kurzemes Galsaimnieks Lundorf Lykkes Negle Lynggaard Hansen M2Film Mai-Britt Schultz Maisonblacc Makeable MAN Last og Bus Manor MP Motorsport Marcus Evans Martin Professional Maskinhandler Indkøbsringen Match Biler Maul Biler MCB MediaCom Mediehus Aarhus Mejlby & Vilsgaard Meldgaard Holding Merkur Almennyttige Andelskasse Messecenter Herning Metaphor Metropol Mikjaer Mindjumpers Mindmill MindOn Minimum Minova Minuskel	Miracle Hosting Misto Mita-Teknik MM Barcoding Ltd. Mobile Tech S.C. Mobilethink MobilizeMe Modström Moland China Molitor-Racing Mollerup Golf Club Morten Friis MT Højgaard Muskelsvindfonden MySupport.dk N3RD Nal Von Minden GmbH National Bank Financial NaturErhvervstyrelsen Naturstyrelsen NetBooster Affiliate NetbossMedia NetImage NETLinQ Netto Perforering Nexus Nightlife Promotion DK Nios Shield N-management NN Markedsdata No15 NOEWAY media Nofima nord adverstising Norddjurs Kommune Nordic Seed Nordic Tours Nordisk Røntgen Teknik Nordjyske Bank NORDJYSKE Medier Nordmand company Novicell Novo Nordisk Novozymes Nuuk Imeq Nybolig Nygaard Nykredit OK Olgerdin Onlimited Onlinebrand OnlineMedier OPEN2DAY Orange Plastics Orbicon OS Reklame Oslo Universitet Osuma.dk OU Dada AD Ove B. Dirksen Overdrive OÜ Mape Parkett Parkenheten, Sävsjö kommun Passage Vinstuen Peopleway Performance Gym Aarhus PersonaleEvent Petrus Business Consulting Peugeot Viby, C.A.Larsen PHONOFIL Pingpong Marketing OÜ PIPAR/TBWA Pipeline Biotech Pixual Design Plantetorvet Playscapes Plum Porsche San Diego Pragmasoft Progressive ProSam PROTECT PS Racing Qbik Auto Q-Munikation Radio go!FM Rambøll Randers Kommune Randers Sportsdykkerklub Randstad RealMæglerne Refurb Regnskabshjælp Reklamestuen REMA 1000 RessourceKompagniet Revision Aarhus Revisionskontoret i Horsens rgd revision	Risskov Tømrer- og Snedkerforretning RMB Inter-Auto Rodkjær Royal Leverpostej Rubak & Scott Rød Billet S.C AUTOMOBILE SERVICE S.A S.C Fyves Advertising Media S.R.L S.C. EPURUM S.A S.C. TEHNOMIR S.R.L. Salve Group, a.s. Samvirkende Revisorer Savanna & Ocean Hotel and Explorers Scandinavian Apps Scandinavian Avionics Scandinavian Instore Design Scape Technologies Schaeffler UK Ltd Schenker SCITEQ SE Securitas Seekings Seiersen Revision Sejet Planteforædling Semex Senzor Showpart Shtrak SIA "DINARA" SIA FMS Group SIA HAVI Logistics SIA RTP Serviss Sideprojects Siemens Wind Power Silkeborg Data Silkeborg IF Invest Silkeborg Kommune Silvan Sinogy Group SK Aarhus Elitehåndbold Skadeservice Danmark SKAT SkatePro SkiArena Skovvejen Administration Skåde Tømrer- & Snedkerforretning Solarglas Spar Nord Bank Sparekassen Kronjylland Sport Direct Aarhus Sport og Fitness Sports Academy Viborg Sputnik5 Stadium Stark Starostwo Powiatowe w Policach State Forest of Tatra National Park Statsbiblioteket SteelSeries Steen Andersen Film Steno Museet Stig Hansen, Statsautoriseret Revisionsanpartsselskab Stockholm Universitet Strørh Automation Studio Trece Støy Munkholm WEB SUMOpix Sun Tours Sundance Resort Svanholt Motorsport SVM Europe Ltd. Sydbank Syddansk Universitet Syddjurs Kommune Syscom IT-Konsulenterne Systemcenter Randers SYSTIME Sønderjysk Landboforening Sønderup Transport Sørensen Læder TC Electronic TDC Hosting Teknologisk Institut Telema Tetra Pak Hoyer The Auto Gallery The Call Company The Suit Scandinavia The Web Kitchen TheSweetApps Thisted Varmeforsyning Thomson Reuters Thorkild Pedersen Automobiler Tivoli Friheden	TJ Auto-El TMC Associates Tolman Motorsport Topdanmark Toplofikacij Train TrendyStickers T-Rex Engineering Tryg Trygd Tryllespejlet Trøjborg Beboerhus Turbine Forlaget Turbinehallen TurismeSilkeborg Tækker Group UAB "Framauto" UAB "Solorina" Official Toyota dealership UAB AUREMAS UAB Fresh Media UAB Synergium uCommerce Uddannelsescenter Holstebro UFB Service GmbH Ungemiljøet & Kaosambassaden United Tickets Ltd. University of Latvia University of Sydney Uptime urArtist Network URU Diamonds V. Guldmann Vacumex vahle+nikolaissen VE2 Vejle Boldklub Kolding Venture Cup Versuchs- und Lehranstalt für Brauerei in Berlin Vertica Vestjysk Landboforening vestjyskBANK VHA Trim Viborg Kommune Videncentret for Landbrug Viggonet Viking Danmark VILA Vinforsyning.dk Visible Marketing Visiolink Vitani Vivagro Vogelius Revision VOLA Vovemod VUC Randers Væksthus Midtjylland Wayne State University Michigan Web HQ Webpilots Weglokoks S.A. we-serve-you West speed Wesube Whiteaway.com Willis Wizzard Bulgaria Wojewodzki Dom Kultury w Kielcach WooThemes Xergi YouSee Zanzibar Højskolen Zarkodi Worldwide Zebra Hotels Zitcom Zupa Recommended Økologisk Landsforening Østjyllands Politi AAB Aabenraa Kommune Aalborg Kommune Aalborg Universitet Aalsrode Tømrerfirma Aarhus 1900 Aarhus Administrationsbureau Aarhus Bryghus Aarhus Charter Arhus Firma Sport Aarhus Fremad Fodbold Aarhus Kommune Aarhus Minigolf & City Club Aarhus Motion Aarhus SeaRangers Aarhus Skirejser Aarhus Universitet Aarhus Universitetshospital
--	---	---	---	--	---	---

...og alle de andre virksomheder, som gør det muligt for vores studerende at anvende uddannelsens teori på praktiske problemstillinger.

Med venlig hilsen

Christian Mathiasen
rektor